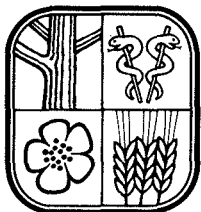

**SVERIGES
LANTBRUKSUNIVERSITET**

RESULTAT AV 1981 ÅRS FÄLTFÖRSÖK AVSEENDE TÄCKDIKNING, ÖVRIG GRUNDFÖRBÄTTRING OCH BEVATTNING

Gösta Berglund, Janne Eriksson, Kerstin Berglund & Sven-Erik Karlsson

**SVERIGES
LANTBRUKSUNIVERSITET**

RESULTAT AV 1981 ÅRS FÄLTFÖRSÖK AVSEENDE TÄCKDIKNING, ÖVRIG GRUNDFÖRBÄTTRING OCH BEVATTNING

Gösta Berglund, Janne Eriksson, Kerstin Berglund & Sven-Erik Karlsson

RESULTAT AV 1981 ÅRS FÄLTFÖRSÖK AVSEENDE TÄCKDIKNING, ÖVRIG
GRUNDFÖRBÄTTRING OCH BEVATTNING

	sida
Resultat av 1981 års täckdikningsförsök	1-14
Resultat av övriga fältförsök år 1981 avseende grundförbättring	
Grundförbättring på fastmarksjord	15-35
De organogena jordarnas vattenhushållning	36-48
Strukturförsök med kalk	49-51
Resultat av 1981 års bevattningsförsök	52-80

RESULTAT AV 1981 ÅRS TÄCKDIKNINGSFÖRSÖK

Innehållsförteckning		sid
Försökens uppläggning		2
Väderleken		3
Resultat av enskilda försök		6
<u>Skaraborgs län</u>		
Lanna	R1-102 Olika dikesdjup	6
	R1-103 Kombinerat diknings- och såtidsförsök I	6
	R1-103 Kombinerat diknings- och såtidsförsök II	7
<u>Värmlands län</u>		
Gunnarsbytorp	R1-126 Dränering - uppfrysning	9
Säby	R1-126 " "	9
Wästanå	R1-126 " "	10
<u>Västerbottens län</u>		
Röbäcksdalen	R1-102 Olika dikesdjup	11
	R1-108D Kombinerat diknings-, teglägnings- och så- tidsförsök	11
<u>Norrbottens län</u>		
Grans lantbruks- skola	R1-102 Olika dikesdjup	14

RESULTAT AV 1981 ÅRS TÄCKDIKNINGSFÖRSÖK

Gösta Berglund och Janne Eriksson

Försökens uppläggning

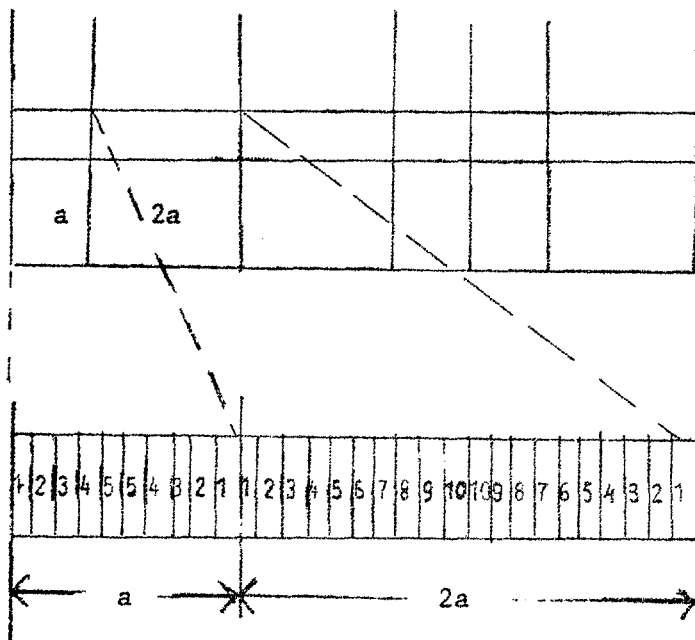
Redogörelsen avser att till dem som medverkar i täckdikningsförsöksverksamheten eller sysslar med planläggning av täckdikning meddela resultaten av det gångna årets täckdikningsförsök inom i första hand vederbörandes verksamhetsområde. Den upptar därför en redovisning av enskilda försök.

Under året har sammanlagt 9 försök skördats, varav 3 avståndsförsök, 3 djupförsök, 2 avstånds-såtidsförsök och 1 avstånds-tegläggnings-såtidsförsök.

Försöken har skördats som s.k. bandförsök. Denna försöksmetodik innebär, att hela avståndet mellan dräneringsledningarna skördats i parceller parallella med dikena på sätt som fig. 1 visar.

I den följande redogörelsen över resultaten av bandförsöken är parcell nummer 1 uttagen intill dike och de övriga parcellerna sedan i ordning ut till mittlinjen mellan två diken. Man kan alltså av de skördevärden som anges se, huruvida den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten påverkat avkastningen. Om man kan konstatera en skörde-depression och denna uppgår till en viss storlek bör det vara förmånligt att minska dikesavståndet. Föreligger det ej någon skördenedsättning mellan dikena, är man berättigad att dra slutsatsen, att dikesavståndet detta år kunde varit större. Under antagande av en viss årskostnad för dikningen kan man med ledning av skördevärdena närmare beräkna vilket dikesavstånd som ur avkastningssynpunkt är erforderligt. Resultatet av beräkningar som på så sätt utförts anges i kommentarerna efter varje försök. Någon direkt jämförelse mellan skördens storlek vid de i försöket ingående olika dikesavstånden gör man sålunda ej i bandförsöken.

Efter skörderesultaten med kommentarer följer för varje försök en redogörelse för utförda observationer över upptorkning under vårperioden samt markbärighet särskilt i samband med skörd och höstplöjning. Dessa

Figur 1. Parcellerna uttages parallellt med dikena, vilket framgår av detaljbilden under själva dikessystemet

observationer är av stor betydelse, eftersom skördeutfallet ensamt ej utgör tillräcklig grund för bedömning av den erforderliga dräneringsintensiteten. För varje försök lämnas därjämte en översikt av nederbördsförhållandena.

NEDERBÖRDEN UNDER ÅRET

Nederbördens storlek och fördelning under året är av stor betydelse för de resultat som erhålles i dräneringsförsöken. Av den anledningen har för varje försök lämnats uppgifter om månadsnederbördens storlek under vegetationsåret. Dessutom har medelnederbörden angivits, vilket möjliggör ett studium av det aktuella årets avvikelser. Uppgifterna är hämtade från Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Instituts mätstationer. Beroende på stationstätheten och det lokala nederbörds-klimatets variabilitet anger dessa siffror mer eller mindre väl de faktiska förhållandena på försöksplatserna.

Diagrammen på sidorna 3 och 4 är avsedda för en överblick i stort. De upptar 12 platser i landet och anger den summerade avvikelser från medelnederbörden. Medelnederbörden representeras av den vågräta linjen. Den brutna kurvan anger summerade över- och underskott i det aktuella årets nederbörd. Man får med ledning av densamma en god uppfattning om avvikelser i nederbördens fördelning. Summeringen är uppdelad i två perioder. Den första omfattar tiden 1980-04-01--1981-03-31 och den andra tiden 1981-04-01--1981-12-31. Uppdelningen per den 1 april har gjorts därför att marken vid denna tidpunkt ofta är vattenfylld. Växtligheten har ännu ej kommit igång. Det är alltså ett lämpligt utgångsläge för att med hjälp av summerade över- resp. underskott i nederbörden bilda sig en uppfattning om markens vattenbalans under den aktuella vegetationsperioden.

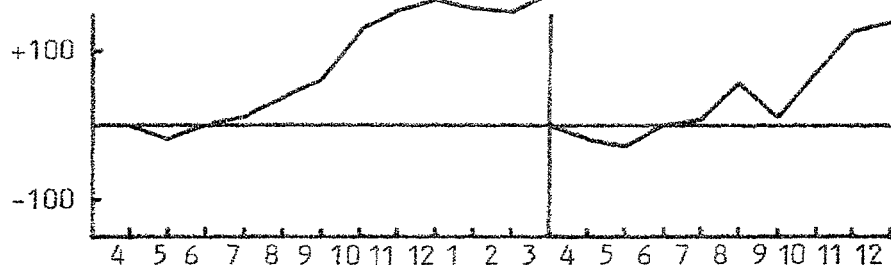
Nederbördsdiagram

Diagrammen anger den summerade avvikelser från medelnederbörden för tiden 1980-04-01--1981-03-31 samt 1981-04-01--1981-12-31.

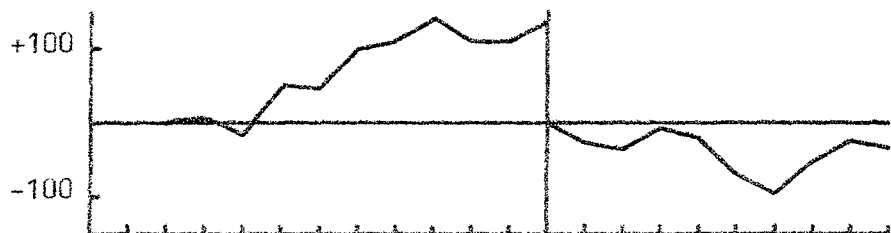
Summerad avvikelse i mm

1980-04-01--1981-03-31

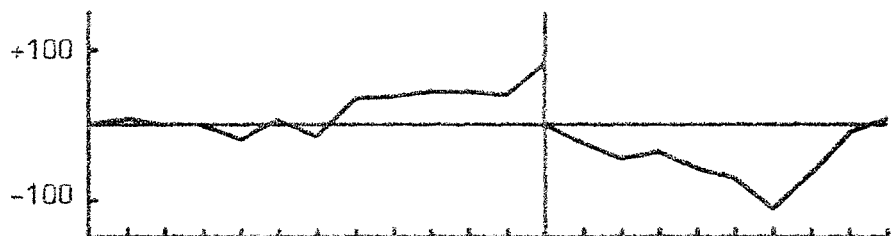
1981-04-01--1981-12-31

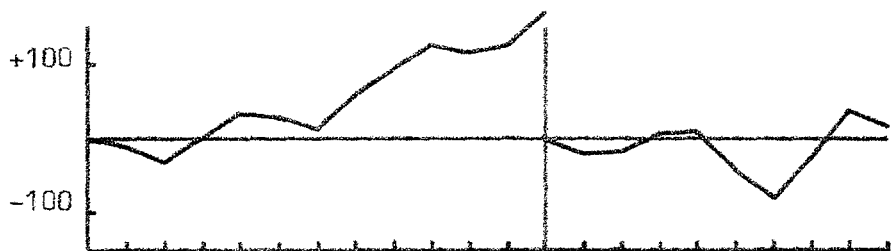
Uppsala
572 mm

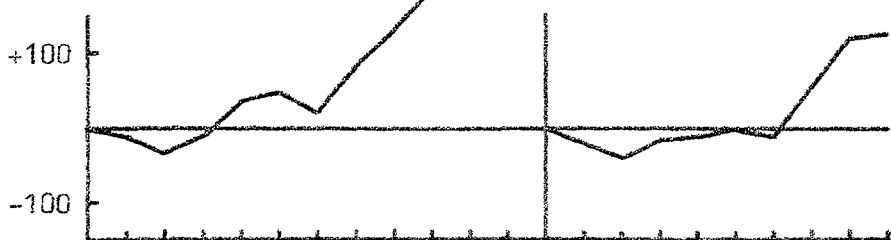
Malmslätt
545 mm

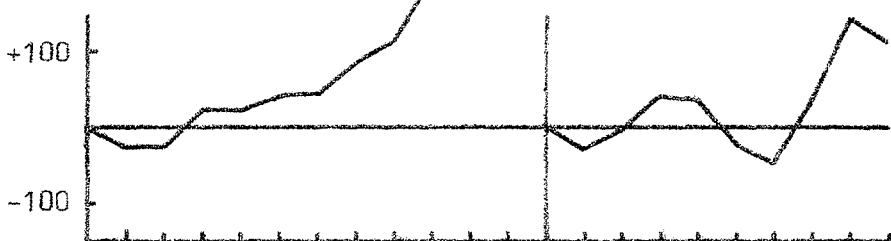
Visby
541 mm

Växjö
644 mm

Lund
633 mm

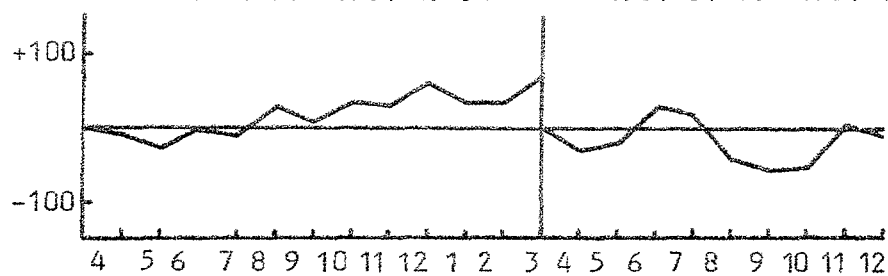

Säve
600 mm

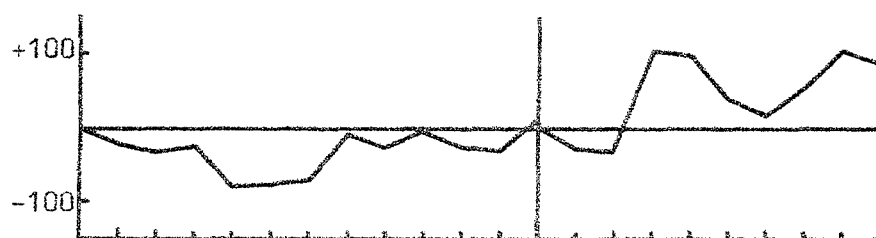

Summerad avvikelse i mm
1980-04-01--1981-03-31

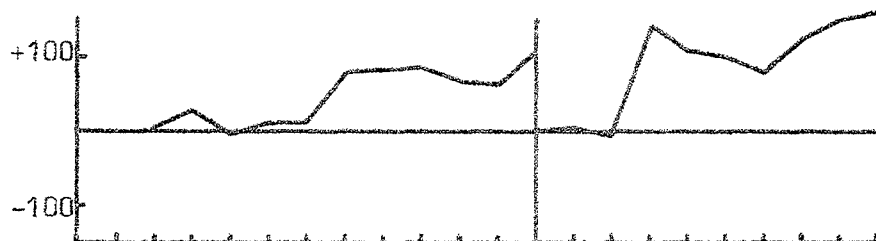
1981-04-01--1981-12-31

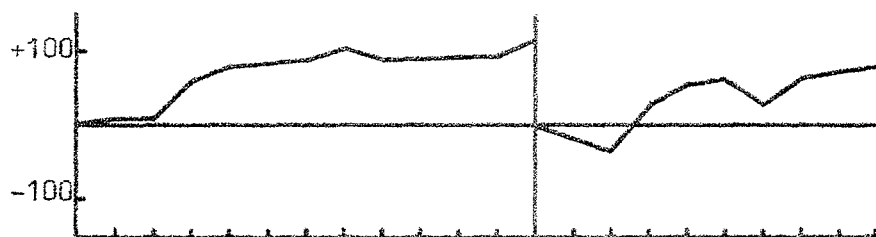
Skara
632 mm

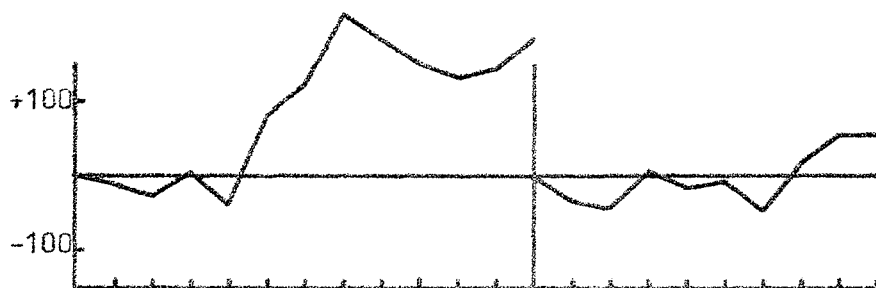
Karlstad
597 mm

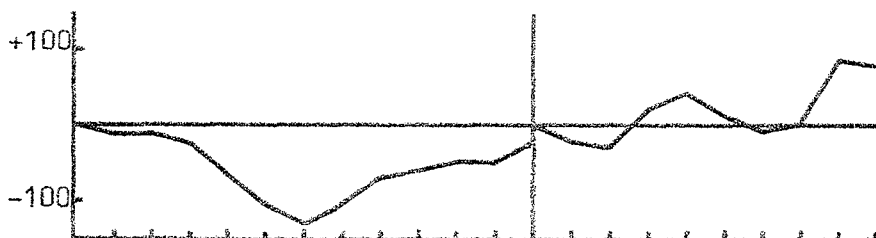
Falun
579 mm

Frösön
478 mm

Härnösand
697 mm

Haparanda
552 mm

RESULTAT AV ENSKILDA FÖRSÖK

SKARABORGS LÄN

Lantbruksuniversitetets egendom Länna. År 1981

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vårrops

R1-102. Olika dikesdjup

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1.2 m. Det minskar därefter kontinuerligt till 0.6 m vid parcell 8. I försöket ingår 6 upprepningar. Dikesavståndet är 22 m.

Parc.nr	Dikesdjup	Skörd kg/ha	Rel.tal
1	1.2 m	2630	100
2		2620 - 10	99
3		2630 ± 0	100
4		2560 - 70	97
5		2550 - 80	97
6		2520 - 110	96
7		2510 - 120	96
8	0.6 m	2370 - 260	90

 $m_{diff} = 57 \text{ kg/ha}$

Observationer: Några skillnader i upptorkning eller bärighet beroende av dikesdjupet har inte konstaterats.

Nederbörd	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Hela året
Medelnederbörd	38	27	25	34	38	45	69	62	63	57	51	40	549
Årets nederbörd	15	20	58	7	52	86	90	10	61	68	99	19	585

R1-103. Kombinerat diknings- och såtidsförsök I

Gröda: Korn

Försöket har kompletteringsdikats. F.o.m. 1981 års skörd finns följande dikesavstånd: 8 m, 16 m, 32 m och 64 m.

Kärnskörd: kg/ha och rel.tal (Skörd 09-05)

Såtid	Dikesavstånd							
	8 m		16 m		32 m		64 m	
A (15/4)	4710	100	4730	100	4510	100	4400	100
B (20/4)	5350	114	5240	111	4560	101	4880	111
C (27/4)	4310	92	4560	96	4340	96	4650	106
D (8/5)	4250	90	4260	90	4350	96	4680	106

Kärnkvalitet: Tusenkornvikt g

A	47.0	46.3	44.9	46.6
B	48.4	48.1	46.7	47.2
C	45.4	46.5	46.3	48.0
D	45.7	45.5	46.8	49.0

Rymdvikt g/l

A	684	684	660	676
B	676	692	684	692
C	660	680	680	692
D	664	668	664	680

Observationer:

Såtid A (15/4)	Jorden reder sig bra. Något segare vid längsta dikesavståndet.
Såtid B (20/4)	Bra såbruk över samtliga dikesavstånd utom på vissa delar av 64-metersavståndet.
Såtid C (27/4)	Bra såbruk efter tre harvningar. Inga skillnader mellan olika dikesavstånd.
Såtid D (8/5)	Långt uppehåll på grund av nederbörd. Lättbearbetat och bra såbruk för samtliga dikesavstånd.

R1-103. Kombinerat diknings- och såtidsförsök IIDelförsök 1 (dikesavstånd 16 och 32 m)Resultat av olika såtider

Gröda: Korn

	<u>Dikesavstånd 16 m</u>		<u>Dikesavstånd 32 m</u>	
	Skörd kg/ha	Rel.tal	Skörd kg/ha	Rel.tal
Såtid A (15/4)	4830	100	4940	100
B (20/4)	4510-320	93	4550-390	92
C (27/4)	4440-390	92	4310-630	87
D (8/5)	4490-340	93	4650-290	94

$$m_{\text{diff}} = 168 \text{ kg/ha}$$

$$m_{\text{diff}} = 150 \text{ kg/ha}$$

Jämförelse mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16- och 32-metersavstånden

	Skörd kg/ha	Rel.tal
Dikesavstånd 16 m	4830	100
" 32 m	4940+110	102

$$m_{\text{diff}} = 103 \text{ kg/ha}$$

Såtid A har givit högsta avkastningen på både 16 meters- och 32-metersavståndet. Utslagen är statistiskt säkra för båda avstånden. Vid jämförelse mellan bästa såtid uppvisar 32-metersavståndet något högre avkastning än 16-metersavståndet.

Delförsök II (dikesavstånd 16 och 80 meter)

Resultat av olika såtider

	Dikesavstånd 16 m		Dikesavstånd 80 m	
	Skörd kg/ha	Rel.tal	Skörd kg/ha	Rel.tal
Såtid A (15/4)	4670	100	4760	100
B (20/4)	4270-400	91	4540-220	95
C (27/4)	4430-240	95	4650-110	98
D (8/5)	4530-140	97	4340-420	91

$m_{diff} = 148 \text{ kg/ha}$

$m_{diff} = 158 \text{ kg/ha}$

Jämförelse mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16- och 80-metersavstånden

	Skörd kg/ha	Rel.tal
Dikesavstånd 16 m	4670	100
80 m	4760+90	102

$m_{diff} = 149 \text{ kg/ha}$

Även i delförsök II har högsta avkastningen för de jämförda dikesavstånden erhållits för såtid A. 80-metersavståndet har något högre avkastning än 16-metersavståndet. Inga resultat i detta delförsök är statistiskt säkra.

Analysdata

Såtid	Torrsubstans, %			Rymdvikt G/l			Tusenkovnvikt		
	16 m	32 m	80 m	16 m	32 m	80 m	16 m	32 m	80 m
A (15/4)	81.8	82.5	83.1	664	664	664	46.1	46.8	45.0
B (20/4)	82.2	82.1	83.0	660	668	672	41.2	46.0	45.2
C (27/4)	81.2	80.8	81.5	664	656	672	44.8	44.7	46.0
D (8/5)	79.7	78.6	80.6	660	676	668	46.3	48.0	46.9

Observationer

Såtid A (15/4)	Jorden reder sig väl. Även 80-metersavstånden uppvisar fullgod framkomlighet.
B (20/4)	Bra såbruk på samtliga avstånd. Traktorspårerna något mer framträdande på 80-metersavstånden.
C (27/4)	Jorden har hårdnat något i ytskiktet men tre harvningar ger fullgott såbruk på samtliga avstånd.
D (8/5)	Långt uppehåll p.g.a. nederbörd. Jorden är lättbearbetad och såbruket blir bra på samtliga avstånd.

VÄRMLANDS LÄN

Gunnarsbytorp. År 1981

Försöksvärd: Lantbr. Gunnar Markusson, Gunnarsbytorp, Kil

Mtj: Mjällera

Gröda: Havre

R1-126. Dränering - uppfrysning

Dessa försök skördas i första hand då fältet bär höstsådd gröda. Då försöket är nyanlagt har det skördats försöksmässigt även detta år.

Dikesavstånd 9 mDikesavstånd 18 m

Parc.nr från dike	Skörd kg/ha	Rel.tal	Parc.nr från dike	Skörd kg/ha	Rel.tal
1	5780	100	1	4440	100
2	4840-940	84	2	3880-560	87
3	4410-1370	76	3	3620-820	82
			4	3440-1000	77
			5	3410-1030	77
			6	3210-1230	72

 $m_{diff} = 157 \text{ kg/ha}$ $m_{diff} = 116 \text{ kg/ha}$

Detta försök är upplagt så att en större sammanhängande del är intensivare dikat (9-metersavstånd).

Skördenedsättningen mellan dikena är betydande på båda dikesavstånden.

Utslagen är statistiskt fullt säkra för båda dikesavstånden.

Observationer

Vid besiktning av fältet 11/8 framträdde dikena som halvmeter breda band med något längre gröda än omgivningen. På den intensivt dikade delen var grödan tämligen hög och kraftig även mitt mellan dikena medan området med långa dikesavstånd uppvisade klart sämre bestånd mellan dikena.

Nederbörd	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Hela året
Medelnederbörd	54	37	29	42	43	55	80	88	76	69	73	58	704
Årets nederbörd	18	19	49	4	57	181	57	12	54	70	100	30	651

Säby. År 1981

Försöksvärd: Lantbr. Stig Eriksson, Säby, Kil

Matj: Måttligt mullhaltig mjälilig mellanlera

Gröda: Höstvete

Alv: Styv lera

R1-126. Dränering - uppfrysningDikesavstånd 9 mDikesavstånd 18 m

Parc.nr från dike	Skörd kg/ha	Rel.tal	Parc.nr från dike	Skörd kg/ha	Rel.tal
1	4230	100	1	4180	100
2	4030-200	95	2	4070-110	97
3	4130-100	98	3	4000-180	96
			4	3890-290	93
			5	3920-260	94
			6	3980-200	95

 $m_{diff} = 262 \text{ kg/ha}$ $m_{diff} = 132 \text{ kg/ha}$

En viss skördedepression har erhållits mellan dikena på båda dikesavstånden. Tendens till statistisk säkerhet föreligger för det långa dikesavståndet.

Observationer: Utvintringsskador förekom fläckvis i försöket men förekom i stort sett oberoende av dikesavstånd.

Nederbörd	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Hela året
Medelnederbörd	54	37	29	42	43	55	80	88	76	69	73	58	704
Årets nederbörd	18	19	49	4	57	181	57	12	54	70	100	30	651

Västanå. År 1981

Försöksvärd: Lantbr. Torwald Svensson, Västanå, Väse

Matj: Måttligt mullhaltig mjällera

Gröda: Korn

Alv: Styv lera

R1-126. Dränering - uppfrysning

Dikesavstånd 9 m			Dikesavstånd 18 m		
Parc.nr från dike	Skörd kg/ha	Rel.tal	Parc.nr från dike	Skörd kg/ha	Rel.tal
1	3760	100	1	3610	100
2	3680-80	98	2	3600-10	100
3	3700-60	98	3	3470-140	96
			4	3400-210	94
			5	3410-200	94
			6	3390-220	94

$m_{\text{diff}} = 64 \text{ kg/ha}$

$m_{\text{diff}} = 85 \text{ kg/ha}$

Avkastningen har minskat inom mittenområdena mellan dikena speciellt på det långa dikesavståndet. Högt statistisk säkerhet föreligger för detta avstånd.

Observationer: Några skillnader i bärighet för olika dikesavstånd har inte konstaterats under året.

Nederbörd	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Hela året
Medelnederbörd	32	23	21	29	33	54	73	74	55	37	41	40	512
Årets nederbörd	21	24	69	10	30	186	56	15	43	99	116	36	705

(Karlstad)

VÄSTERBOTTENS LÄN

Distriktsförsöksstationen Röbbäcksdalen. År 1981

Matj: Måttligt mullhaltig finmo

Alv: Mjälilig finmo

Gröda: Korn

R1-102. Olika dikesdjup

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1.2 m. Det minskar därefter kontinuerligt till 0.5 m vid parcell 8. I försöket ingår 4 upprepningar. Dikesavståndet är 18 m.

Parc.nr	Dikesdjup	Skörd kg/ha	Rel.tal
1	1.2 m	4040	100
2		4300+260	106
3		4500+460	111
4		4410+370	109
5		4430+390	109
6		4270+230	106
7		4300+200	106
8	0.5 m	3980 - 60	98

$$m_{\text{diff}} = 101 \text{ kg/ha}$$

Högsta avkastningen har erhållits vid ett dikesdjup av ca 80-100 cm. Största och minsta dikesdjupet har den lägsta avkastningen. Utslaget har hög statistisk säkerhet.

Observationer. Snösmältningen skedde i mitten av april och medförde inga större vattenmängder. Perioden fram till sådd (05-21) var sedan mycket torr och några skillnader i upptorkning eller bärighet för olika dikesdjup märktes inte. Vid skörden (09-17) och vid tiden för höstplöjningen var marken uppblött men några klara skillnader för bärighet och framkomlighet fanns inte.

Analyser

Dikesdjup m	Rymdvikt G/l	1000-kornvikt G
0.50	648	32.9
0.85	648	33.0
1.20	647	32.9

Nederbörd:	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Hela året
Medelnederbörd	48	29	25	33	28	48	59	75	62	59	66	56	588
Årets nederbörd	55	22	47	7	3	62	93	37	19	130	110	75	660

R1-108 D. Kombinerat diknings-, tegläggnings- och såtidsförsök

Gröda: Korn och havre

Dikesavstånd - Tegläggning

A. 20 m	Teglagd markyta
B. 80 m	" "
C. 20 m	Plan markyta
D. 80 m	" "

Såtid	Sådd	Uppkomst	Avgång		Mognad	
			Korn	Havre	Korn	Havre
1	05-19	05-29	07-13	07-18	08-30	09-03
2	05-22	06-01	07-15	07-21	09-01	09-06
3	05-25	06-06	07-17	07-22	09-03	09-08
4	05-29	06-09	07-21	07-24	09-10	09-17
5	06-05	06-15	07-24	07-28	09-17	09-17
6	06-12	06-21	08-01	08-05	09-17	09-17

Skörd: 09-24

Kärnskörd, kg/ha och rel.tal, korn

	A		B		C		D	
1	4190	100	3610	100	3980	100	3400	100
2	3860	92	3850	107	4300	108	3810	112
3	3110	74	-	-	3660	92	-	-
4	2660	63	-	-	3240	81	-	-
5	3180	76	3360	93	3600	90	3060	90
6	2140	51	1870	52	2130	54	1810	53

<u>Såtid</u>	<u>kg/ha</u>	<u>Rel.tal</u>
1	3830	100
2	3920	102
3	3290	86
4	2850	74
5	3290	86
6	1990	52
A	3110	100
B	3170	102
C	3470	112
D	3020	97

Kärnkvalitet: Tusenkornvikt g, korn

	A	B	C	D
1	36.5	35.7	35.7	38.0
2	32.6	35.4	34.2	36.5
3	33.8	-	35.5	-
4	34.1	-	34.6	-
5	31.8	31.8	32.0	33.9
6	27.7	-	25.8	28.4

Kärnkvalitet: Rymdvikt g/l, korn

	A	B	C	D
1	633	633	651	666
2	615	627	645	642
3	615	-	630	-
4	595	-	605	-
5	599	609	608	611
6	490	-	476	528

Kärnskörd kg/ha och rel.tal, havre

	A		B		C		D	
1	4740	100	4450	100	4430	100	3760	100
2	4990	105	5010	113	4980	112	4770	127
3	4450	94	-	-	4800	108	-	-
4	3900	82	-	-	3800	86	-	-
5	4000	84	3650	82	3900	88	3920	104
6	2570	54	2490	56	2090	47	2480	66

1	4430	100
2	4960	112
3	4620	104
4	3860	87
5	3850	87
6	2450	55

A	4150	100
B	3900	94
C	4070	98
D	3730	90

Kärnkvalitet: Tusenkornvikt g, havre

	A	B	C	D
1	27.0	28.7	28.9	27.7
2	28.2	28.1	29.4	28.5
3	29.7	-	30.4	-
4	27.7	-	25.6	-
5	26.1	-	26.3	25.9
6	21.7	23.6	21.7	23.2

Kärnkvalitet: Rymdvikt g/l, korn

	A	B	C	D
1	552	548	563	564
2	545	542	562	553
3	529	-	545	-
4	504	-	521	-
5	490	-	518	498
6	378	461	388	413

Såtidens betydelse för avkastningens storlek liksom för kärnkvaliteten markeras tydligt i årets försök. Efter "såtid 5" sjunker avkastningen närmast katastrofalt för både korn och havre. Båda grödorna har högsta avkastningen för "såtid 2". Kvalitetssänkningen visar på dåligt matade kärnor och högre skalhalt vid senare sådd.

NORRBOTTENS LÄN

Grans lantbruksskola. År 1981

Försöksvärd: Grans lantbruksskola, Öjebyn

Matj: Mullhaltig mjällera

Alv: Mjällera

Gröda: Vall III

R1-102. Olika dikesdjup

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1.2 m. Det minskar därefter kontinuerligt till 0.5 m vid parcell 8. I försöket ingår 4 upprepningar. Dikesavståndet är 18 m.

Parc.nr	Dikesdjup	Skörd kg/ha	Rel.tal
1	1.2 m	9440	100
2		9700+260	103
3		9660+220	102
4		10760+1320	114
5		10880+1440	115
6		10650+1210	113
7		10360+ 920	110
8	0.5 m	10120+ 680	107

$$m_{\text{diff}} = 446 \text{ kg/ha}$$

Skörden ligger mycket högt (endast en skörd, 7 juli). Högsta avkastningen har erhållits vid ett dikesdjup av 60-90 cm.

Observationer. Vid tiden för snösmältningen (slutet av april) förekom ringa tjäle. En stor del av smältvattnet kunde därför dräneras av genom marken och de mindre mängder som förekom som ytvatten rann snabbt av. Några skillnader i upptorkning eller bärighet för olika dikesdjup har inte konstaterats.

<u>Nederbörd:</u>	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jan-jun.
Medelnederbörd	34	25	22	26	28	46	181
Årets nederbörd	35	14	53	12	11	51	176

Analyser

Dikesdjup m	Ts %	Botanisk analys, vikt %			Slutenhet, vår %
		Klöver	Gräs	Övr.art	
0.50	19.0	14	59	27	60
0.85	19.7	16	75	9	70
1.20	20.3	8	59	33	60

RESULTAT AV ÖVRIGA FÄLTFÖRSÖK ÅR 1981 AVSEENDE GRUNDFÖRBÄTTRING

Innehållsförteckning	sid
GRUNDFÖRBÄTTRING PÅ FASTMARKSJORD	18
Resultat av enskilda försök	
<u>Värmlands län</u>	18
Nämndemansåsen R1-123 Grundförbättringsåtgärder	18
Edet R1-123 "	19
Bryngelsrud R1-129 Markförbättring - Odlingsanpassning	20
<u>Västmanlands län</u>	25
Nibble R1-123 Grundförbättringsåtgärder	25
Ålbo R1-123 "	26
Ålsvarta R1-123 "	27
Igelsta R1-129 Markförbättring - Odlingsanpassning	28
Finnbo R1-129 "	32
DE ORGANOGENA JORDARNAS VATTENHUSHÅLLNING	36
Resultat av enskilda försök	
<u>Östergötlands län</u>	38
Järnvalla R1-122 Vattenhushållning på organogena jor	38
Skälboö R1-122 Vattenhushållning på organogena jor	39
<u>Gotlands län</u>	41
Holmmyr R1-122 Vattenhushållning på organogena jor	41
<u>Västmanlands län</u>	42
Kurö R1-129 Markförbättring - Odlingsanpassning	42
Nibble R1-122 Vattenhushållning på organogena jor	47
STRUKTURFÖRSÖK MED KALK	49
Resultat av enskilda försök	
<u>Skaraborgs län</u>	50
Kampetorp	50
<u>Västmanlands län</u>	51
Brunna	51

GRUNDFÖRBÄTTRINGSFÖRSÖK PÅ FASTMARKSJORD

R1-123 Grundförbättringsåtgärder

R1-129 Markförbättring - Odlingsanpassning

Kerstin Berglund

Avsikten med försöken är att studera hur olika grundförbättringsåtgärder påverkar avkastningen på jordar med låg skördenivå och stor variation i skörd år från år. Undersökningen omfattar åtta försök på sex försöksplatser - en i Dalarna, tre i Västmanland och två i Värmland. I år har sex av dessa försök skördats försöksmässigt. Följande grundförbättringsåtgärder prövas: kalkning, djupbearbetning och inblandning av organiskt material. För att mera direkt studera vattenfaktorns betydelse ingår även ett bevattnat led. Jordbearbetning, gödsling och sådd utföres av försöksvärden varvid försöket behandlas lika som fältet i övrigt.

Försöksuppläggningsen åskådliggörs i fig. 1 där 0 betecknar obehandlat led och A, B, C och D betecknar de olika grundförbättringsåtgärder. Varje försök är 25 x 40 m och består av 25 parceller som är 5 x 8 m. Ett försök (Arkhyttan 2) anlagt 1979 är 40 x 40 m, d.v.s. varje parcell är 8 x 8 m. Utläggningen av försöken skiljer något varför tillvägagångssättet redovisas för varje enskilt försök. Skillnaderna består framför allt i på vilket sätt man blandat in kalken och det organiska materialet. I de försök som anlades 1976 spreds både kalk och organiskt material först och blandades sedan in vid djupbearbetningen. Detta ändrades 1977 och i de försök som anlades detta år har djupbearbetningen utförts först och kalk och organiskt material påförts efteråt.

Dessa jordförbättringsmedel blandas då in till ordinarie plöjningsdjup.

I försöken har följande olika organiska material använts: fast svin-gödsel, fast stallgödsel, rötslam, bark, torv. Djupbearbetningen har utförts som en omgrävning med grävmaskin till 60 cm djup eller genom djupplöjning.

Som framgår av fig. 1 överlappar behandlingarna varandra. Detta ger upphov till sexton olika försöksled. Nio av dessa saknar upprepningar (skuggat område i fig. 1) medan övriga led består av två paralleller med undantag av obehandlat led som består av fyra paralleller. Vid utvärderingen av försöken har upprepningarna använts för att eliminera de skillnader i skörd som kan förklaras av gradvisa bonitetsförändringar inom försöket. Den statistiska metod som använts är eg) kovariansanalys varvid försöksrutornas nummer användes som kovariater^{*)}. Med hjälp av denna analys erhålles de korregerade skördevärden som redovisas för varje försök.

På varje försöksplats har gjorts markfysikaliska undersökningar enligt rutinförfarande vid Försöksavdelningen för hydroteknik. Jordarten åskådliggöres med de procenttal som erhålles från den mekaniska analysen.

Exempel: Ålbo Matjord: 3:6-20-33-38

Ålv: 0- 7-38-55

Ålbo är namnet på försöksplatsen. Efter orden matjord respektive ålv

^{*)} Den statistiska tekniken har utarbetats av Gunnar Ekbohm, Inst. för Ekonomi och Statistik.

följer procentsiffrorna för jordartens olika fraktioner allt räknat i viktsprocent. Siffran framför kolon anger mullhalten, efter kolon följer sedan i ordning procentsiffrorna för sand, mo, mjäla och ler. För alven anges ingen mullhalt utan där betyder siffrorna procenttalen för sand, mo, mjäla och ler.

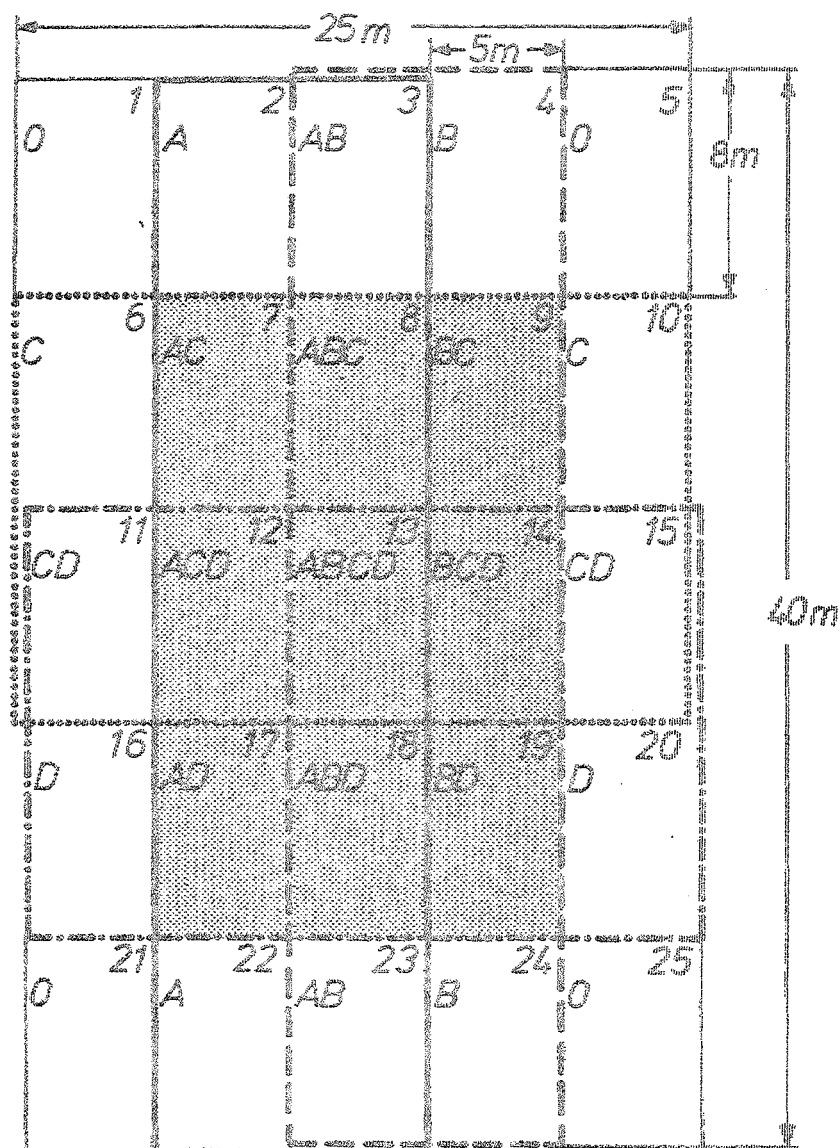

Fig. 1. Försökens uppläggning

Inom ett nytt projekt kallat Markförbättring och odlingsanpassning har i samarbete med försöksavdelningarna för jordbearbetning, växtnäring och växtföljder, tre nya försök lagts ut. Igelsta och Finnbo i Västmanlands län samt Bryngelsrud i Värmlands län. Försökens uppläggning och utformning beskrivs närmare vid redovisningen av skörderesultatet.

RESULTAT AV ENSKILDA FÖRSÖK

VÄRMLANDS LÄN

Nämndemansåsen. R1-123. År 1981

Försöksvärd: Bröderna Sundeskog, Nämndemansåsen, Sunne.

<u>Nederbörd:</u>	jan	feb	mars	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Hela året
Medelnederbörd (Arvika)	46	34	25	38	38	54	70	70	64	61	65	53	618
Årets nederbörd	22	19	46	4	44	146	58	18	54	83	88	29	611

Jordart: Matjord 13:1-10-44-32
 Alv 1- 2-49-48

Försöket anlagt 1976

Försöksled

- A Kalk 20 ton CaO/ha (osläckt kalk)
- B Genomgrävning av alven till 60 cm djup
- C Organiskt material, kärrtorv 500 m³/ha
- D Bevattning. (Ingen bevattning detta år)
- O Obehandlat

pH-värden 1978

Försöksled	pH
O matjord	5.4
alv	5.0
B matjord	5.3
alv	5.3
AB matjord	5.4
alv	6.5

Vid försöksutläggningen schaktades först matjorden undan i de led som skulle djupbearbetas. I de försöksrutor där djupbearbetning kombineras med kalk och torv gavs 2/3 av givan till alven. Därefter gjordes omgrävning av alven och matjorden schaktades sedan tillbaka. Till sist blandades kalken och torven in i matjorden.

Gröda: vall II

Förfrukt: vall I

Skörderesultat (1:a skörd 810708 2:a skörd 810821)

	F-led	Rel.tal	Dt hö/ /ha	Fältgradering vid skörd	
				Gräs	Ogräs
1	B	148	129.9	95	5
2	BC	119	104.4	95	5
3	ABC	113	98.6	95	5
4	AB	108	95.0	95	5
5	A	105	91.8	95	5
6	AC	104	90.7	95	5
7	O	100	87.6	95	5
8	C	95	84.1	95	5

Kommentarer. P.g.a. den nederbördsrika försommaren bevattnades aldrig försöket i år. Alla åtgärder förutom C, organisk material, har givit positiv effekt. I år, liksom i fjol, ligger det genomgrävda ledet i topp.

Edet. R1-123. År 1981

Försöksvärd: Lantbrukare Bengt Bengtsson, Edet, Frykåsen, Kil

Nederbörd: jan feb mar apr maj jun jul aug sep okt nov dec Hela året
Medelnederbörd   54 37 29 42 43 55 80 88 76 69 73 58   704
(Östra Ämtervik)
Årets nederbörd 18 19 49 4 57 181 57 12 54 70 100 30   651

Jordart: Matjord 3:6-16-46-29
          Alv   1-17-38-44

pH-värden 1978

Försöksled	pH
D matjord	5.9
alv	6.3
B matjord	6.6
alv	6.2
AB matjord	7.3
alv	7.4

Försök nr 1 anlagt 1976

Försöksled

A	Kalk 20 ton CaO/ha (osläckt kalk)
B	Genomgrävning 60 cm
C	Organiskt material, bark 500 m ³ /ha
D	Bevattning. (Ingen bevattning detta år)
O	Obehandlat

Vid utläggningen av försöket spreds först kalken och barken ut på de rutor som innehåller behandlingarna A resp. C. Sedan gjordes omgrävning med grävmaskin till 60 cm djup, behandling B. Kalk och bark blandades på detta sätt till 60 cm djup. I övriga försöksled ned kalk och bark gjordes inblandningen i matjorden.

Gröda: vall II

Förfrukt: vall I

Skörderesultat (1:a skörd 810707, 2:a skörd 810820)

	F-led	Rel.tal	Dt nö/ha	Fältgradering vid skörd %	
				Gräs	Övr.
1	AB	118	69.8	89	11
2	A	107	63.1	86	14
3	C	100	59.2	78	22
4	O	100	59.0	80	20
5	ABC	94	55.2	75	25
6	AC	92	54.2	58	42
7	BC	91	53.4	74	26
8	B	84	49.4	90	10

Kommentarer. Någon bevattning blev ej utförd p.g.a. de stora nederbördsmängderna under vegetationsperiodens början.

Genomgrävningen (B) har i motsats till förra året haft negativ effekt. Däremot har kalkningen (A) och kalkning i kombination med genomgrävning (AB) i år, liksom i fjol, haft positiv effekt.

Försök nr 2 anlagt 1979

Försöksled

A	Kalk 10 ton CaO/ha
B	Djupplöjning 40 cm
C	Organiskt material (stallgödsel 10 ton ts/ha)
D	Bevattning. (Ingen bevattning detta år)
O	Obehandlat

Vid försöksutläggningen djupplöjdes först de parceller som innehåller behandlingen B. Kalken och stallgödseln blandades sedan in i matjorden med tallriksredskap.

Gröda: Vall II

Förfrukt: Vall I

Skörderesultat (1:a skörd 810707, 2:a skörd 810820)

	F-led	Rel.tal	Dt. hö/ /ha	Fältgradering vid skörd %	
				Gräs	Övr.
1	A	121	81.8	90	10
2	AC	110	74.8	100	0
3	ABC	110	74.8	90	10
4	AB	105	71.2	100	0
5	C	104	70.4	75	25
6	O	100	67.8	80	20
7	B	100	67.7	70	30
8	BC	94	64.0	85	15

Kommentarer. Kalk ensam och i kombination med andra åtgärder har genomgående givit positiva resultat. Djupbearbetning utan kalk har i år varit negativ. P.g.a. den rikliga nederbörden blev aldrig någon bevattning utförd.

Bryngelsrud. R1-129. År 1981

Försöksvärd: Tore Olsson, Höjen, Kil.

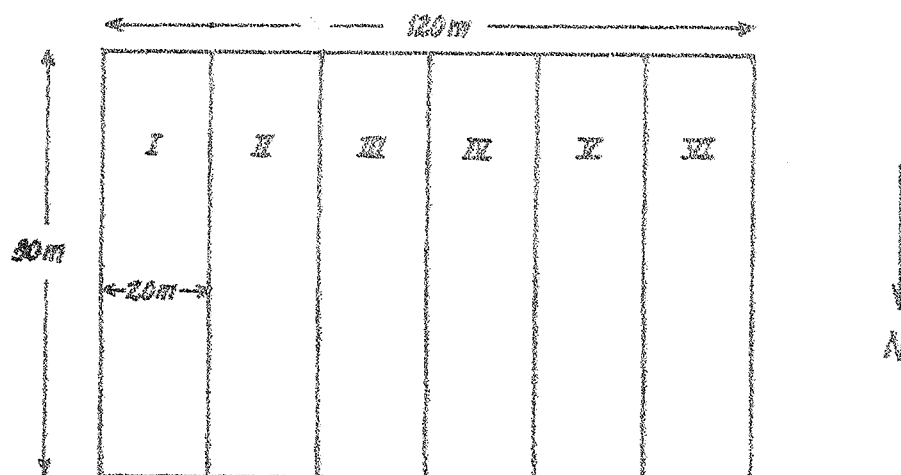
<u>Nederbörd:</u>	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Hela året
Medelnederbörd	48	35	30	43	40	53	74	82	75	69	75	59	683
(Varpnäs)													
Årets nederbörd	12	10	51	4	33	143	62	17	41	85	94	56	608

Jordart: Matjord 2:5-24-43-26

Alv 0:1-12-30-57

Försöksplan - grundåtgärder

Försöket anlades hösten 1980 och ingår i ett samarbetsprojekt mellan försöksavdelningarna för hydroteknik, växtföljder, växtnäring och jordbearbetning.

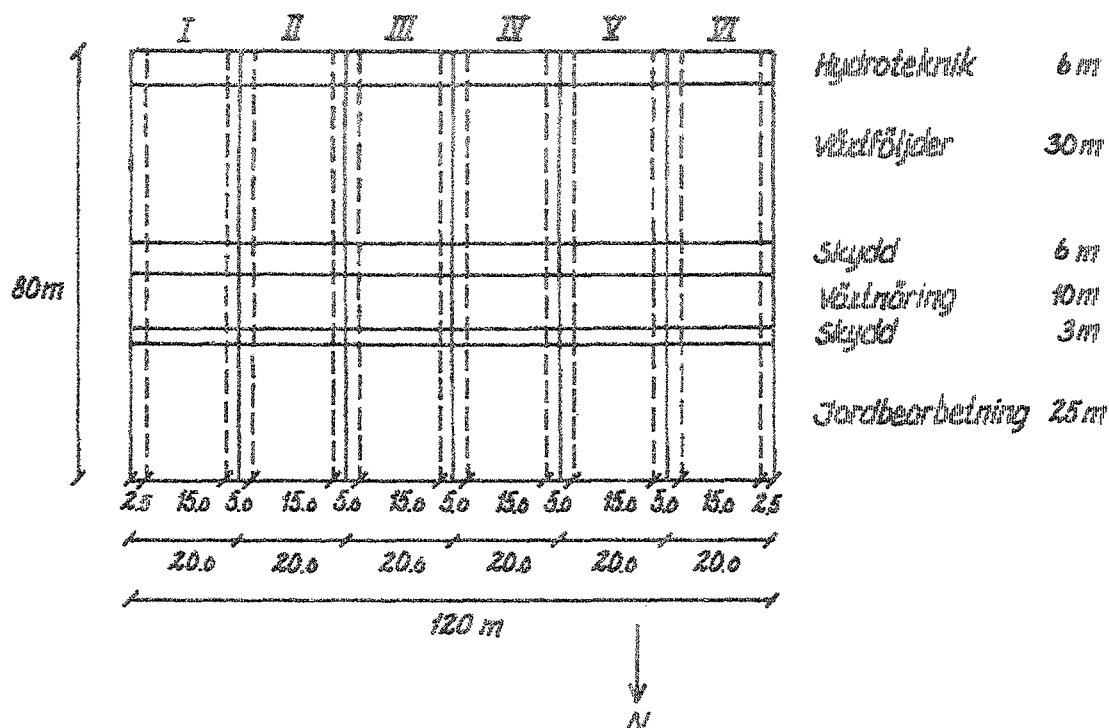

- I och VI = Obehandlat
 II = Org. mtr i matjorden. 20 ton ts/ha
 III = Org. mtr 20 ton ts/ha. Djupplöjning 35-40 cm
 IV = Djupplöjning 35-40 cm
 V = Luckring under normalt plöjningsdjup

Rutorna I och VI är obehandlade. Grundåtgärderne II-IV, djupplöjning samt tillförsel av organiskt material, utfördes hösten 1980. Det organiska material som använts i försöket utgöres av barkkompost (1/3 rötslam 2/3 bark). Led II och III har tillförts organiskt material i matjorden respektive till 35-40 cm djup, motsvarande en giva av 20 ton ts/ha. Luckringen i led V kommer att utföras våren 1982.

Försöksplan - specialåtgärder

Tvärs över grundåtgärderne har de olika avdelningarna lagt ut sina specialåtgärder. Detaljutformningen av dessa beskrivs i samband med redovisningen av årets skörderesultat.

Försöksresultat 1981

Grundåtgärder

Gröda: Korn

Förfrukt: Havre

	I	II	III	IV	V	VI
dt/ha	38.7	46.8	41.1	34.4	36.2	48.6
rel.tal	100	121	106	89	94	126

Observera att luckringen i led V kommer att utföras under 1982 varför detta led är att betrakta som ett obehandlat led i år. Skillnaden mellan de obehandlade leden I, V och VI är stor. Med led VI undantaget är led II, organogent material i matjorden, i år bästa led.

Hydroteknik - osläckt kalk

Gröda: Korn

Förfrukt: Havre

	I	II	III	IV	V	VI
Obehandlat dt/ha	38.7	46.8	41.1	34.4	36.2	48.6
Osläckt kalk						
10 ton CaO/ha	36.5	47.5	35.9	25.9	32.2	39.5

Kalken har i år givit ett mycket ojämnt och, i de flesta fall, negativt resultat. Detta beror till stor del på att kalken spriddes på våren innan sådd och därför gav upphov till brännskador på grödan.

Jordbearbetning

Gröda: Korn

Förfrukt: Havre

	I	II	III	IV	V**	m:tal
Höstplöjning dt/ha	39.9	37.9	30.3	23.9	29.9	32.4
rel.tal	100(100)	95(100)	76(100)	60(100)	75(100)	(100)
Höstplöjning dt/ha	33.7	37.0	25.2	19.9	28.2	28.8
marktäckning rel.tal	100(85)	110(97)	75(83)	59(83)	84(95)	(89)
(halm)						
Höstplöjning dt/ha	37.9	45.0	37.7	30.3	36.4	37.5
lättharvning rel.tal	100(95)	119(119)	99(125)	80(127)	96(122)	(116)
före upp- komst						
m:tal dt/ha	37.2	40.0	31.1	24.7	31.5	
rel.tal	100	108	84	66	85	

* Relativtal utan parentes, för jämförelse mellan grundåtgärderna (horison-
tellt). Relativtal med parentes, för jämförelse av olika behandlingar inom
en grundåtgärd (vertikalt).

** Eftersom luckringen i led V ännu ej är utförd, har detta led i år använts
som obehandlat led och led VI har utgått.

Av grundåtgärderna uppvisar led II, organogent material i matjorden, det
klart bästa resultatet. Harvning före uppkomst har varit positivt medan
marktäckningen medfört en skördesänkning jämfört med enbart höstplöjt led.

Växtnäringslära

Gröda: Korn

Förfrukt: Havre

		I	II	III	IV	V	VI	m:tal	Stråstyrka m:tal
0 N	dt/ha	30.2	32.9	15.5	10.6	13.5	9.8	19.9	100
	rel.tal	100	132	51	35	45	32	(100)	
		(100)	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)	
60 N	dt/ha	32.8	46.8	41.1	34.5	36.3	48.6	41.0	100
	rel.tal	100	121	106	89	94	125	(206)	
		(128)	(117)	(266)	(326)	(268)	(499)	(206)	
120 N	dt/ha	41.9	44.3	41.0	37.8	43.9	46.2	42.5	80
	rel.tal	100	106	98	90	105	110	(213)	
		(139)	(111)	(265)	(358)	(324)	(474)	(213)	
m:tal	dt/ha	37.0	43.7	32.5	27.6	31.3	34.9		
	rel.tal	100	118	88	75	85	94		
	strå- styrka	80	80	100	100	100	100		

Mycket goda utslag för kvävegödslingen. I grundåtgärdsleden är det stor
skillnad mellan de obehandlade rutorna I, V och VI. Det organogena materia-
let i matjorden har givit positiva effekter.

Växtföljder

Gröda: se nedan

Försöksplan

led	1981	1982	1983	1984	1985	1986
a	Korn+ins	Vall I	Vall II	Korn	Havre	Korn
b	Korn	Havre	V-oljev.	Korn	Havre	Korn
c	Havre	Korn+ins	Vall I	Vall II	Korn	Havre
d	V-oljev.	Korn	Havre	V-oljev.	Korn	Havre
e	Korn	Havre	Korn+ins	Vall I	Vall II	Korn
f	Havre	V-oljev.	Korn	Havre	V-oljev.	Korn

			I	II	III	IV	V	VI
a	Korn+ins	dt/ha	29.9	45.5	41.4	29.9	36.4	35.2
		rel.tal	100	152	138	100	122	118
b	Korn	dt/ha	38.7	46.8	41.1	34.4	36.2	48.6
		rel.tal	100	121	106	89	94	126
c	Havre	dt/ha	34.8	54.6	35.5	33.7	34.4	30.4
		rel.tal	100	141	92	87	89	79
d	V-rybs	dt/ha	11.1	11.2	6.8	4.5	4.5	2.7
		rel.tal	100	101	61	41	41	24
e	Korn	dt/ha	39.2	52.4	42.4	36.2	38.8	40.3
		rel.tal	100	134	108	92	99	103
f	Havre	dt/ha	36.5	45.9	36.3	30.9	25.5	9.4
		rel.tal	100	126	99	85	70	26

Skillnaderna mellan de obehandlade rutorna I, V och VI är i vissa led mycket stora. Av grundåtgårderna är led II, organogent material i matjorden, genomgående bästa led.

VÄSTMANLANDS LÄN

Nibble. R1-123. År 1981

Försöksvärd: Lantbrukare Sven-Erik Johansson, Nibble gård, Tillberga.

Nederbörd:	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Hela året
Medelnederbörd (Sundby)	38	29	25	32	39	51	69	76	56	50	52	45	565
Årets nederbörd	25	15	57	32	31	92	58	90	29	90	100	52	671

Jordart: Matjord 2:2-17-32-47
 Alv 0- 1-13-86

Försöket anlagt 1977

Försöksled

- A Kalk, 10 ton CaO/ha (osläckt kalk)
- B Djupplöjning 40-50 cm
- C Organiskt material, fast svingödsel 35 ton/ha
- D Bevattning 25 mm 810609

pH-värden 1978

Försöksled	pH
0 matjord	6.8
alv	7.2
B matjord	6.8
alv	7.1
AB matjord	6.9
alv	7.1

Vid försöksutläggningen djupplöjdes först de parceller som innehåller behandlingen B. Kalken och den fasta svingödseln blandades sedan in till ordinarie plöjningsdjup.

Gröda: Korn

Förfrukt: Korn

	F-led	Rel.tal	Dt/ha	Rymdvikt g/l	1000-kornvikt	Stråstyrka	Sign. resultat
1	BD	120	64.3	684	46.9	70	
2	ABD	112	60.0	680	46.1	80	
3	D	110	58.9	690	46.7	60	*
4	B	107	57.3	688	47.5	65	*
5	ABCD	105	56.7	676	43.1	40	
6	BCD	104	55.8	692	47.3	70	
7	AD	101	54.4	684	45.4	40	
8	O	100	53.8	690	48.1	60	
9	AB	99	53.2	688	46.6	60	
10	ABC	97	52.4	676	47.1	40	
11	ACD	97	51.9	680	46.0	40	
12	A	94	50.3	688	47.4	40	
13	BC	91	48.9	688	49.2	70	
14	CD	91	48.8	688	47.0	55	
15	C	82	44.0	682	47.2	70	*
16	AC	68	36.7	680	47.0	50	

Kommentarer. Trots den nederbördsrika sommaren gav bevattningen (D) ett positivt utslag. Däremot har kalken, ensam (A) och i kombination med djupplöjning (AB), givit negativt resultat trots att dessa led såg mycket bra ut vid fältgradering i slutet av augusti. En av orsakerna till detta kan vara liggsäden i de kalkade rutorna som uppträdde tidigare än i övriga led.

Älbo. R1-123. År 1981

Försöksvärd: Göran Vangbo, Älbo, Västerfärnebo

Nederbörd: jan feb mar apr maj jun jul aug sep okt nov dec Hela året

Medelnederbörd

(Sala)	39	27	22	30	35	52	65	79	57	49	50	43	548
Årets nederbörd	22	24	62	31	36	105	61	108	17	86	103	61	716

Jordart: Matjord 3:6-20-33-38

Alv   0- 7-38-55

Försöket anlagt 1976

Försöksled

A	Kalk 30 ton CaO/ha (osläckt kalk)
B	Genomgrävning 60 cm
C	Organiskt material rötslam 300 m ³ /ha
D	Bevattning (I år ingen bevattning)
O	Obehandlat

pH-värden våren 1978

Försöksled		pH
O	matjord	6.3
	alv	5.8
A	matjord	7.3
	alv	6.0
AB	matjord	7.5
	alv	6.4

Gröda: Havre

Förfrukt: Korn

Försöksutläggningen överensstämmer med den som redovisas för Edet i Värmlands län. De organiska materialen skiljer sig dock åt; på Älbo användes rötslam.

Skörderesultat

	F-led	Rel.tal	Dt/ha	Rymdvikt g/l	1000- kornvikt	Strå- styrka
1	A	108	54.6	573	34.0	80
2	AB	107	53.7	572	32.6	80
3	B	104	52.6	582	33.3	90
4	C	103	51.9	582	34.8	95
5	AC	103	51.9	576	32.0	80
6	ABC	101	50.9	572	32.9	90
7	O	100	50.4	575	34.4	90
8	BC	99	50.0	582	33.2	90

Kommentarer. Det är genomgående en hög skördenivå i försöket. Kalk ensam (A) samt i kombination med genomgrävning (AB) ligger i topp. Genomgrävningen (B) har i år givit ett ovanligt bra resultat.

Ålsvarta. R1-123. År 1980

Försöksvärd: Lantbrukare Karl-Erik Isacsson, Ålsvarta, Västerfärnebo

Nederbörd: jan feb mar apr maj jun jul aug sep okt nov dec Hela året

Medelnederbörd 39 27 22 30 35 52 65 79 57 49 50 43 548
(Sala)

Årets nederbörd 22 24 62 31 36 105 61 108 17 86 103 61 716

Jordart: Matjord 3:3-16-45-33

Alv 1-10-29-60

Försöket anlagt 1977

Försöksled

- A Kalk 10 ton CaO/ha (osläckt kalk)
- B Djupplöjning 40-50 cm
- C Organiskt material Röttslam 10 ton Ts/ha
- D Bevattning. (I år ingen bevattning)
- O Obehandlat

Försöksutläggningen överensstämmer med den som redovisas för försöket vid Nibble i Västmanlands län. På Ålsvarta användes dock röttslam som organiskt material.

pH-värden 1978

Försöksled		pH
O	Matjord	6.1
	Alv	6.5
A	Matjord	6.9
AB	Matjord	6.8
	Alv	6.3

Gröda: Korn

Förfrukt: Havre

Skörderesultat

	F-led	Rel.tal	Dt/ha	Rymdvikt g/l	1000- kornvikt	Strå- styrka
1	AB	120	51.0	704	46.3	80
2	ABC	116	49.5	702	47.8	85
3	BC	108	46.3	694	46.6	85
4	A	105	44.8	691	45.4	85
5	C	104	44.6	700	46.1	90
6	D	100	42.7	700	46.9	90
7	B	91	38.6	698	46.0	90
8	AC	81	34.7	678	42.3	85

Kommentarer. Vid gradering i slutet av juli var det kalkade ledet (A) klart bäst. I dessa rutor uppstod liggsäd strax efter graderingen, vilket försämrat resultatet avsevärt. Även AC-ledet, kalk och röttslam, såg bra ut i mitten av sommaren men blev, p.g.a. tidig liggsädesbildning, hårt åtgånget av fåglar.

Igelsta. R1-129. År 1981

Försöksvärd: Lars Larsson, Igelsta, Tillberga

<u>Nederbörd:</u>	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Hela året
Medelnederbörd (Västerås)	38	29	25	32	39	51	69	76	56	50	52	45	565
Årets nederbörd (Sundby)	25	15	57	32	31	92	58	90	29	90	100	52	671

Jordart: Matjord 6:4-19-31-40

Alv 0:1-10-26-63

Ytlagret består av 30-50 cm postglacial lera med stort inslag av mjäla, underlagrat av glacial varvig styv lera. Även den glaciala leran innehåller en hög andel mjäla. I hela profilen förekommer rikligt med sten.

Matjorden kännetecknas av en tämligen tät och kompakt struktur. Det kan ibland bli problem med övervintring av höstsådda grödor och med uppkomsten av de vårsådda grödorna på grund av uppfrysning, igenslamning och skorpbildning.

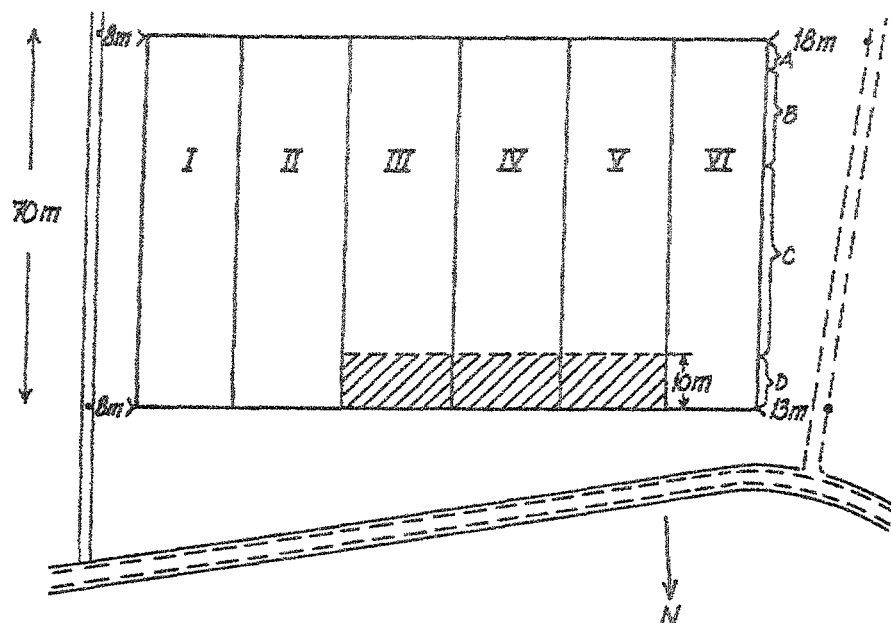
Djup i cm	pH (obehandlad jord)
0-10	5.5
10-20	5.5
20-30	5.6
30-40	5.6
40-50	6.1
50-60	6.1
60-70	6.4
70-80	6.5
80-90	6.7
90-100	7.4

Försöksplan

Grundåtgärder. Försöket anlades hösten 1979 och ingår i samarbetsprojekt mellan försöksavdelningarna för hydroteknik, växtföljder, växtnäringslära och jordbearbetning.

Försöksplan - grundåtgärder

- I och VI = obehandlat
 II = org. mtrl i matjorden¹⁾
 III = omgrävning 60 cm; org. mtrl i matjorden¹⁾
 IV = " " " " " i profilen¹⁾
 V = " " " " " i profilen¹⁾

 = omgrävt till ca 80 cm

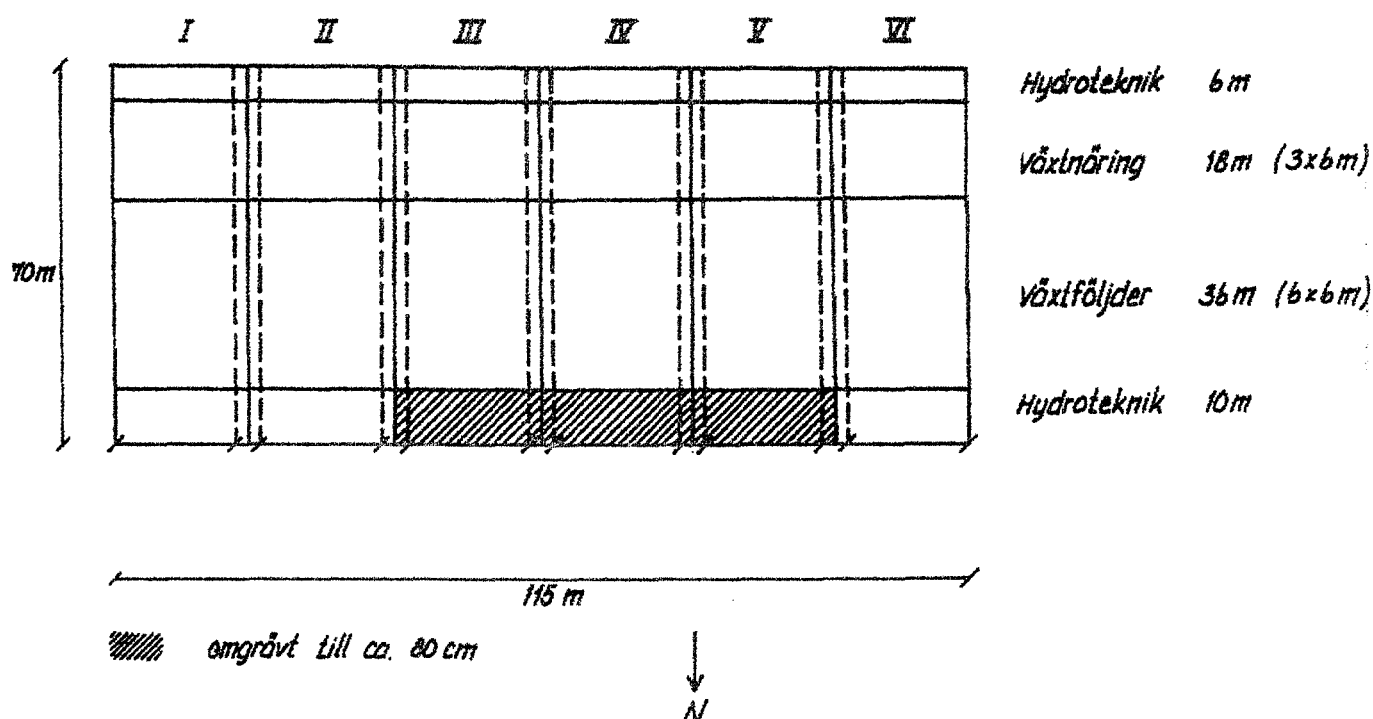
¹⁾ = 20 ton ts/ha barkkompost

Resultaten från texturanalyserna visar att jordarten är mycket jämn i försöksfältet. Nordvästra hörnet har dock högre andel mjäla och mindre andel ler.

Rutorna I och VI är obehandlade. Grundåtgärder II-V, genomgrävning samt tillförsel av organiskt material, utfördes hösten 1979. Det organogena material som använts i försöket utgöres av barkkompost (1/3 rötslam 2/3 bark). Led II, III och IV har tillförts organogent material motsvarande en giva av 20 ton ts/ha. Det organogena materialet är inblandat i matjorden i led II och III och till 60 cm djup i led IV.

Försöksplan - specialåtgärder

Ivärs över grundåtgärder har de olika försöksavdelningarna lagt ut sina specialåtgärder. Detaljutformningen av specialåtgärder beskrivs i samband med redovisningen av årets skörderesultat.

Försöksresultat 1981

Grundåtgärder

Gröda: Vårrys

Förfrukt: Korn

	I	II	III	IV	V	VI
dt/ha	10.8	13.3	6.5	6.3	4.7	10.3
rel.tal	100	123	60	58	44	95

Led II, organogent material i matjorden är i år liksom i fjol det bästa ledet.

Hydroteknik

Gröda: Vårrys

Förfrukt: Korn

		I	II	III	IV	V	VI
Obehandlat	dt/ha	10.8	13.3	6.5	6.3	4.7	10.3
Osläckt kalk	dt/ha	10.2	14.9	8.9	9.8	8.6	13.1
Led III, IV o. V							
omgrävt t. 80 cm	dt/ha	10.6	11.9	3.2	2.5	3.5	10.7

Osläckta kalken har i år liksom i fjol bättrat på samtliga led. Däremot har de extra djupt grävda rutorna i led III, IV och V ett mycket dåligt skördeutfall.

Växtnäringslära
Gröda: Korn

Förfrukt: Korn

		I	II	III	IV	V	VI	m:tal	stråstyrka m:tal
0 N	dt/ha	14.1	11.3	0.8	0	0.5	16.8	7.2	100
	rel.tal	100	80	6	0	4	119		
		(100)	(100)	-	-		(100)	(100)	
60 N	dt/ha	39.8	41.3	33.4	27.9	23.3	33.8	33.2	80
	rel.tal	100	104	84	70	59	85		
		(283)	(365)	-	-		(201)	(459)	
120 N	dt/ha	47.0	49.0	27.9	46.1	36.3	40.3	44.4	60
	rel.tal	100	104	102	98	77	86		
		(333)	(434)	-	-		(240)	(613)	
m:tal	dt/ha	33.6	33.8	27.3	24.7	20.0	30.3		
	rel.tal	100	101	81	73	60	90		
	strå- styrka	80	80	80	80	80	80		

Mycket goda effekter av kvävegödslingen. De djupbearbetade rutorna utan kväve har i år givit ren missväxt.

Växtföljder

Gröda: se nedan

Försöksplan

led	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
a	Korn+ins	Vall I	Vall II	Vall III	H-vete	Havre	Korn
b	V-oljev.	H-vete	Korn	V-oljev.	H-vete	Havre	Korn
c	Lupin	H-vete	Korn	Lupin	H-vete	Havre	Korn
d	Korn	Korn+ins	Vall I	Vall II	Vall III	H-vete	Havre
e	Korn	V-oljev	H-vete	Korn	V-oljev	H-vete	Havre
f	Korn	Lupin	H-vete	Korn	Lupin	H-vete	Havre

Skörderesultat 1981

			I	II	III	IV	V	VI
a	Vall I*	dt/ha	141.1	74.6	187.5	155.2	215.7	185.5
		rel.tal	100	53	133	110	153	131
b	V-vete	dt/ha	48.2	53.3	44.7	46.2	40.5	44.0
		rel.tal	100	111	93	96	84	91
c	V-vete	dt/ha	46.3	47.5	52.0	41.5	43.7	39.2
		rel.tal	100	103	112	90	94	85
d	Korn+ins	dt/ha	36.2	36.6	24.9	26.5	25.7	36.2
		rel.tal	100	101	69	73	71	100
e	V-rybs	dt/ha	10.8	13.3	6.5	6.3	4.7	10.3
		rel.tal	100	123	60	58	44	95
f	Lupin	dt/ha	ej skördat, nedplöjt					
		rel.tal						

* Skörd 1 och 2 sammanslagna.

Led II, organogent material i matjorden, är genomgående bästa led och led V, omgrävning, sämsta led i alla grödor utom vallen där förhållandet är det omvända.

Finnbo. R1-129. År 1981

Försöksvärd: Ove Törnros, Salbo, Västerfärnebo

Nederbörd: jan feb mar apr maj jun jul aug sep okt nov dec Hela året

Medelnederbörd 39 27 22 30 35 52 65 79 57 49 50 43 548
(Sala)

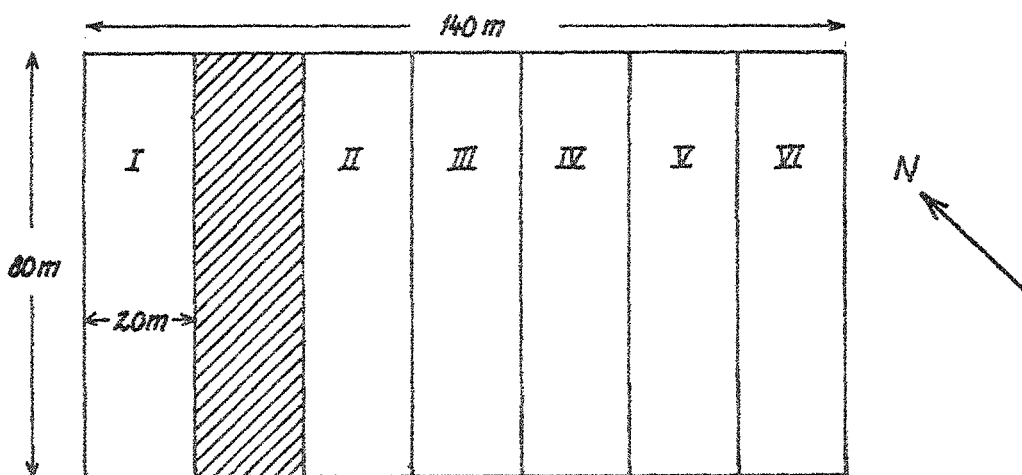
Årets nederbörd 22 24 62 31 36 105 61 108 17 86 103 61 716

Jordart: Matjord 2:4-20-55-19

Alv 0:2- 8-65-25

Försöksplan - Grundåtgärder.

Försöket anlades hösten 1980 och ingår i samarbetsprojekt mellan försöksavdelningarna för hydroteknik, växtföljder, växtnäringslära och jordbearbetning.

I och VII = Obehandlat

II = Org. mtrl i matjorden. 20 ton ts/ha

III = Org. mtrl 20 ton ts/ha. Djupplöjning 40 cm

IV = Djupplöjning 40 cm

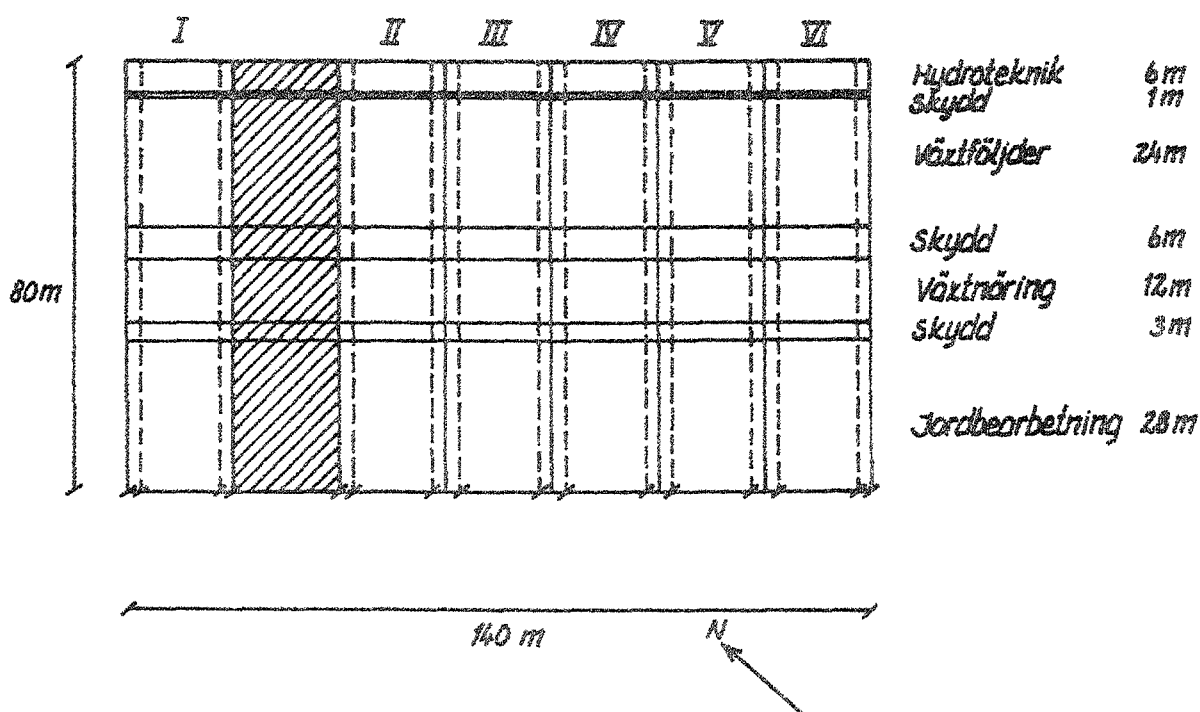
V = Luckring under normalt plöjningsdjup

[Shaded box] = Blindruta

Rutorna I och VI är obehandlade. Grundåtgärder II-IV, djupplöjning samt tillförsel av organiskt material, utfördes hösten 1980. Det organiska materialet som använts i försöket utgöres av barkkompost (1/3 rörslem 2/3 bark). Led II och III har tillförts organiskt material i matjorden respektive till 35-40 cm djup, motsvarande en giva av 20 ton ts/ha. Luckringen i led V kommer att utföras våren 1982.

Försöksplan - specialåtgärder

Tvårs över grundåtgärderna har de olika försöksavdelningarna lagt ut sina specialåtgärder. Detaljutformningen av dessa beskrivs i samband med redovisningen av årets skörderesultat.

Försöksresultat 1981

Grundåtgärder

Gröda: Korn

Förfrukt: Höstråg

	I	II	III	IV	V	VI
dt/ha	53.9	45.5	45.3	45.0	47.7	47.9
rel.tal	100	84	84	83	88	89

Samtliga grundåtgärder har i år givit negativt resultat.

Hydroteknik

Gröda: Korn

Förfrukt: Höstråg

		I	II	III	IV	V	VI
Obehandlat	dt/ha	53.9	45.5	45.3	45.0	47.7	47.9
Osläckt kalk							
10 ton CaO/ha	dt/ha	50.4	51.3	44.6	42.8	51.7	48.3

De kalkade leden var klart bäst i juli, men liggsäd uppstod mycket tidigt, vilket påverkat skördeutbytet negativt.

Växtnäringslära

Gröda: Korn

Förfrukt: Höstråg

		I	II	III	IV	V	VI	m:tal	Strå styrka
0 N	dt/ha	24.6	26.4	11.9	14.7	27.5	25.8	21.8	100
	rel.tal	100	108	48	60	112	105		
		(100)	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)	
60 N	dt/ha	53.9	45.5	45.3	45.0	47.7	47.9	47.6	100
	rel.tal	100	84	84	84	89	89		
		(219)	(172)	(381)	(305)	(174)	(185)	(218)	
120 N	dt/ha	50.3	42.1	45.0	40.2	47.8	45.6	45.2	
	rel.tal	100	84	89	80	95	91		75
		(205)	(159)	(378)	(273)	(174)	(176)	(207)	
m:tal	dt/ha	42.9	38.0	34.1	33.3	41.0	39.8		
	rel.tal	100	89	79	78	96	93		
	strå-	95	80	100	100	80	95		
	styrka								

Den lägre kvävegivan (60 N) är i år bättre än 120 N, möjligen p.g.a. tendens till liggsäd i det senare ledet.

Jordbearbetning

Gröda: Korn

Förfrukt: Höstråg

		I	II	III	IV	V**	m:tal
Höstplöjning	dt/ha	40.2	42.6	37.3	34.8	38.0	38.6
	rel.tal *	100(100)	106(100)	93(100)	87(100)	94(100)	(100)
Höstplöjning marktäckning (halm)	dt/ha	41.9	46.6	33.0	33.9	34.9	38.0
	rel.tal	100(104)	111(109)	79(88)	81(97)	83(92)	(99)
Höstplöjning lättharvn. före upp- komst	dt/ha	43.4	40.0	33.8	34.3	39.4	38.2
	rel.tal	100(108)	92(94)	78(91)	79(98)	91(104)	(99)
m:tal	dt/ha	41.8	43.0	34.7	34.3	37.4	
	rel.tal	100	103	83	82	89	

* Relativtal utan parentes, för jämförelse mellan grundåtgärder (horisontellt). Relativtal med parentes, för jämförelse av olika behandlingar inom en grundåtgärd (vertikalt)

** Eftersom luckringen i led V ännu ej är utförd, har detta led i år använts som obehandlat led och led VI har utgått.

Av grundåtgärderna uppvisar led II, organogent material i matjorden, det klart bästa resultatet. Harvning före uppkomst har i de obehandlade leden haft positiv effekt.

Växtföljder

Gröda: Se nedan

Förfrukt: Höstråg

Försöksplan

led	1981	1982	1983	1984	1985	1986
a	Korn+ins	Vall I	Vall II	Korn	Havre	Korn
b	Korn	Havre	V-oljev.	Korn	Havre	Korn
c	Havre	Korn+ins	Vall I	Vall II	Korn	Havre
d	V-oljev.	Korn	Havre	V-oljev.	Korn	Havre

Skörderesultat 1981

			I	II	III	IV	V	VI
a	Korn+ins	dt/ha	43.1	43.9	37.3	38.6	48.7	41.0
		rel.tal	100	102	87	90	113	95
b	Korn	dt/ha	53.9	45.5	45.3	45.0	47.7	47.9
		rel.tal	100	84	84	83	88	89
c	Havre	dt/ha	36.3	38.2	42.8	42.7	39.3	42.1
		rel.tal	100	105	118	118	108	116
d	V-rybs	dt/ha	10.6	10.4	11.5	13.1	13.0	12.4
		rel.tal	100	98	108	124	123	117

DE ORGANOGENA JORDARNAS VATTENHUSHÅLLNING

R1-122 Vattenhushållning på organogena jordar

R1-129 Markförbättring - odlingsanpassning

Kerstin Berglund

Under 1970-talets första år konstaterades på flera håll i landet, att organogena jordar under torra somrar inte gav den avkastning man väntade. Grödan fick en god start men tynade bort redan vid midsommartid. Vattenbristen var påtaglig i de övre nivåerna, där så gott som alla rötter fanns. Längre ner fanns det gott om tillgängligt vatten, men växternas rötter verkade inte kunna ta sig ner dit. Senare i växtens utveckling visade sig flera bristsymptom som fosforbrist, mikronäringsbrist m.m. Orsaken till växternas svaga utveckling och det låga skörderesultatet torde vara en kombination av flera faktorer, varav bristen på vatten är en.

1974 startades en orienterande undersökning, vars syfte var, att med grundförbättringsåtgärder avhjälpa felen. Då lades två orienterande försök ut i Örebro län. Året därpå startades projektet De organogena jordarnas vattenhushållning. I detta projekt ingår för närvarande sex riks-försök varav fyra redovisas här. Försöket vid Ola i Uppsala län blev mycket sent sått och har ej skördats sommaren 1981. Försöket vid Ekeby i Örebro län har tidigare skördats försöksmässigt under fem år och kommer härnäst endast att skördas under torrår, då det är under dessa år som påfrestningarna och utslagen i försöken är som störst.

Ett nytt projekt, Markförbättring och odlingsanpassning startades under 1980 i samarbete med försöksavdelningarna för jordbearbetning, växt-näringslära och växtföljder. Resultaten från samarbetsförsöket på organogen jord, Kurö i Västmanlands län, redovisas här. Resultaten från de olika delarna redovisas också i de enskilda avdelningarnas försöksredogörelser.

I uppläggningsen av försöken har vi strävat efter att kombinera ett antal åtgärder enligt den försöksplan, som beskrivs under rubriken "Grundförbättringsförsök på fastmarksjord". Avvikelse finns dock och dessa beskrivs i redogörelsen för enskilda försöksplatser.

Skörderesultatet har bearbetats statistiskt på samma sätt som i projekt "Grundförbättringsförsök på fastmarksjord". Undantag utgör försöket vid Kurö i Västmanlands län, Ola i Uppsala län samt Holmmyr i Gotlands län som har en annorlunda försöksuppläggning än övriga försök. Signifikansnivån har satts till 5 %. Många av åtgärder och flertalet kombinationer är inte statistiskt säkra. Orsaken till detta kan återfinnas dels i försökens uppläggning med få paralleller, dels i problemens mångfacetterade natur. Understrykas bör att de senaste årens nederbördsrika somrar gjort att de olika försöksleden inte utsatts för några större påfrestningar. Som tidigare antytts är det främst under torrår som de stora skördenedsättningarna kommer. Årets gynnsamma förutsättningar har lett till att skördenivåerna i försöken i år är genomgående höga.

Markfysikaliska undersökningar enligt Avd. för Hydrotekniks rutiner har gjorts med undantag för mekanisk analys, som ej går att genomföra om mullhalten överstiger 20 viktprocent.

FÖRSÖKSÅTGÄRDER

Djupbearbetning. Detta kan göras med djupplog eller omgrävning med grävmaskin. Det senare är att föredra i ett försök, då man får en intensivare omblandning och kan se resultatet av åtgärden snabbare. Dessutom ger markprovtagningar enhetligare resultat, när det inte finns halvmeterstora tiltor i alven. Åtgärden avser att öka rotdjupet genom att föra ner en del matjord och neutralisera den ofta kemiskt sura alven. Andra effekter är minskad frostlänthet och lägre motstånd mot bevattning av jorden genom inblandning av mineraljord, som ofta finns under det organogena materialet.

Kalkning. Åtgärden görs främst för att motverka den pH-sänkning man får vid djupbearbetning, men även enbart kalkning kan ge gott resultat på denna typ av jordar. Kalkningen har utförts före djupbearbetningen på samtliga försök utom två. Vid Skälboö i Östergötlands län har kalken delats upp på två givor, en före och en efter bearbetningen och vid Ola i Uppsala län har kalken endast brukats in i matjorden. Anledningen till dessa senare förfaringssätt är att man vid djupbearbetningen ofta för ned den ur många synpunkter goda matjorden på djupet och i stället får upp den sämre alvjorden i ytan. För att förbättra den nya matjorden brukas därför hela eller delar av kalkgivan in endast i det övre skiktet av profilen.

Bevattning. En bättre vattenförsörjning till grödan kan ernås antingen genom att växterna ges möjlighet att utveckla ett djupare rotsystem eller genom att vatten tillföres de ytliga jordlager som genomrotats. Det räcker sällan med en enda vattengiva i så fall. I samtliga försök har bevattning skett med spridare i givor på 30 mm. Bevattningstidpunkterna har bestämts med hjälp av en vattenhushållningsbudget. På några platser har underbevattning börjat användas. Det är en i många fall bättre metod, men den är svår att genomföra försöksmässigt.

Gödsling. Vid försökens anläggning gavs en stor giva thomasfosfat på vissa rutor. Detta gjordes för att man skulle kunna se, vad en grundgödsling med fosfor kunde ge för resultat i kombination med övriga grundförbättringsåtgärder. På försöket vid Ola i Uppsala län har man i ett av försöksleden tillfört stallgödsel. Inblandningen i matjorden skedde efter djupbearbetningarna.

Chiselplöjning. Denna åtgärd har använts i ett av försöken (Skälboö). Chiselplogen är egentligen en djupkultivator, som användes huvudsakligen i U.S.A. och Kanada. En svensk tillverkare har byggt en prototyp med sju pinnar monterade i V-form. Pinnarna består av plogåsar med stenuzlösning. Dessa har försetts med kraftiga kultivatorbillar, som ger ett större bearbetningsdjup. En vanlig traktor med 100 kW kraftuttagseffekt klarade bearbetning till 45 cm djup i det aktuella fallet.

Med redskapet avser man kunna göra en djup bearbetning utan att lyfta upp jordmaterial till ytan. Därigenom kan man öka rotdjupet och förhoppningsvis undvika de problem som uppstår, när kemiskt sur jord blandas in i matjorden. Pinnarnas placering i förhållande till varandra är mindre lyckad i en lös högförmultnad torvjord, där rötter, stubb och halmrester lätt förorsakar stopp.

Alvluckring. Den alvluckring som gjorts i försöket vid Ola i Uppsala län påminner i viss mån om chiselplöjningen som beskrivits ovan. Målet, att undvika kemiskt sur jord i matjorden är detsamma, men tillvägagångssättet något annorlunda. Alvluckraren som här använts har endast en bill som består av en fast och en rörlig del. Den rörliga delen är kopplad till kraftuttaget på traktorn. Den rörliga delen lyfter jorden med en frekvens som motsvarar halva varvtalet på kraftuttaget. Plogbillen är endast ca 1 dm bred men kommer ändå att påverka ett drygt 1 m brett (kilformigt) stråk av den ovanliggande jordmassan. Vid försöket i Ola har bearbetningen skett till 50 resp. 70 cm djup.

ÖSTERGÖTLANDS LÄN

Järnvalla. R1-122. År 1981

Försöksvärd: Arne Järnvall, Järnvalla, Ö. Husby

Nederbörd	jän	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Hela året
Medelnederbörd	40	31	27	32	40	49	65	73	55	45	52	46	555
(Norrköping)													
Årets nederbörd	12	32	45	12	21	98	55	33	27	100	99	43	577

Jordart. Gyttjelera. Hög mullhalt i matjorden. pH-värdena är låga från 30-100 cm djup.

Djup, cm	Glödförlust (viktsprocent)	pH (obehandlad jord)
0-10		5.9
10-20	19.2	5.9
20-30		5.8
30-40	11.4	4.4
40-50		4.2
50-60	9.0	3.9
60-70		3.8
70-80	9.2	3.8
80-90		3.5
90-100	9.4	3.6

Försöket är anlagt i april 1976.

Försöksled

- A Kalk, 20 ton CaO/ha (osläckt kalk) före djupbearbetning
- B Djupbearbetning till 60 cm djup (genomgrävning med grävmaskin)
- C Thomasfosfat, 1250 kg/ha vid försökets anläggande
- D Bevattning 30 mm 810603
- O Obehandlad

Gröda: Havre

Förfrukt: Havre

	F-led	Rel.tal	Dt/ha	Rymdvikt g/l	1000- kornvikt	Strå- styrka
1	AB	111	60.3	548	38.1	35
2	ABD	108	58.8	556	39.4	40
3	BD	107	57.9	572	37.5	50
4	AD	107	57.8	532	38.3	30
5	D	105	56.7	552	39.6	65
6	BC	104	56.5	564	40.3	50
7	ABC	104	56.3	536	39.5	30
8	ACD	101	54.6	536	38.4	40
9	O	100	54.2	554	39.1	60
10	ABCD	100	54.2	548	38.5	30
11	C	100	54.2	556	40.0	70
12	B	100	54.0	554	39.2	50
13	AC	98	53.3	536	38.4	30
14	BCD	98	53.3	580	40.8	40
15	CD	93	50.5	572	39.1	60
16	A	91	49.6	540	37.6	35

Försöksplatsen kännetecknas av en mycket lättdränerad matjord, som innehåller för mycket luft och ofta ger dåliga gröningsbetingelser på våren. På ungefär 35 cm djup finns en kemisk rotspärr, som stoppar rötternas vidare nedträngande. Dessa båda egenskaper ger tillsammans ett mycket litet vattenmagasin för växterna.

I år, liksom förra året, är skördenivån i försöket mycket hög p.g.a. den mycket gynnsamma nederbördsfördelningen under vegetationsperioden. De kalkade leden (A) lade sig mycket tidigt på sommaren vilket medfört skördenedsättningar i dessa rutor. Vid gradering i fält i juli månad var kalk i kombination med genomgrävning (AB) klart bästa led följt av enbart kalkat led (A). Endast försöksled CD skiljer sig signifikant från O-ledet.

Skälboö. R1-122. År 1981

Försöksvärd: Hans Andersson, Skälboö Gård, Söderköping

Nederbörd	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Hela året
Medelnederbörd (Stegeborg)	45	35	26	32	49	49	62	69	56	49	58	55	579
Årets nederbörd (Söderköping)	12	43	53	15	40	148	70	43	22	124	86	69	725

Jordart. Kärrtorvmulljord på lergyttja. Matjorden är 25 cm djup och högförmultnad. Därefter följer en diffus övergångszon av ca 5 cm tjocklek. Övre alven har en grov grynstruktur ned till 50 cm djup. Därunder följer den för gyttjejordar typiska välutbildade pelarstrukturen. Under 80 cm finns inget spricksystem och där är profilen helt vattenmättad. Lergyttjan är kemiskt mycket sur. Växtrötter kan tränga ner till 45 cm och då enbart i de grövsta sprickorna i alven.

Djup, cm	Glödförlust (viktsprocent)	pH (obehandlad jord)
0-10	38.4	5.1
10-20	39.6	5.4
20-30	26.4	4.8
30-40	21.4	3.7
40-50	17.6	3.7
50-60	16.0	3.5
60-70	14.6	
70-80	15.6	
80-90	14.2	
90-100	13.0	

Försöket anlades i november 1977 efter en modifierad försöksplan:

A = 10 ton CaO/ha före bearbetning
B = Genomgrävning till 60 cm djup
C = 10 ton CaO/ha efter bearbetning
D = Chiselplöjning till 40 cm djup
O = Obehandlat

Rutorna 12, 13, 17, 18, 22, 23 har fått 100 kg P/ha som thomasfosfat vid utläggningen av försöket.

	O	A	AB	B	O
O	1	2	3	4	5
C	6	7	8	9	10
CD	11	12	13	14	15
D	16	17	18	19	20
O	21	22	23	24	25

Gröda: Vårrybs

Förfrukt: Korn

F-led	Rel.tal	Dt/ha	Rymdvikt g/l	Stråstyrka
1 ABD	111	16.8	676	80
2 ABC	103	15.6	676	80
3 C	102	15.5	678	60
4 D	102	15.4	680	60
5 O	100	15.2	678	60
6 ABCD	93	14.1	676	30
7 CD	90	13.7	678	60
8 A	71	10.8	682	70
9 AC	71	10.8	684	70
10 AB	69	10.4	674	80
11 BCD	68	10.2	680	80
12 AD	65	9.8	684	70
13 BC	62	9.3	672	80
14 ACD	56	8.5	680	70
15 B	56	8.4	674	60
16 BD	50	7.5	680	30

Kalk före bearbetningen har genomgående haft en positiv inverkan på skörde-
resultatet. Leden ABC och ABD har i år liksom i fjol givit ett gott resul-
tat. Genomgrävningen i leden B, BD, samt BCD har medfört en riklig före-
komst av kvickrot vilket nedsatt skörden. De sex Thomasfosfatgödslade
rutorna har givit en skörd av 11.1 dt/ha vilket motsvarar ett relativtal
på 73. Värdet är ett medeltal av de sex rutorna. Endast led AB skiljer sig
signifikant från O-ledet.

GOTLANDS LÄN

Holmmyr. R1-122. År 1981

Försöksvärd: Rune Olsson, Godrings, Ganthem

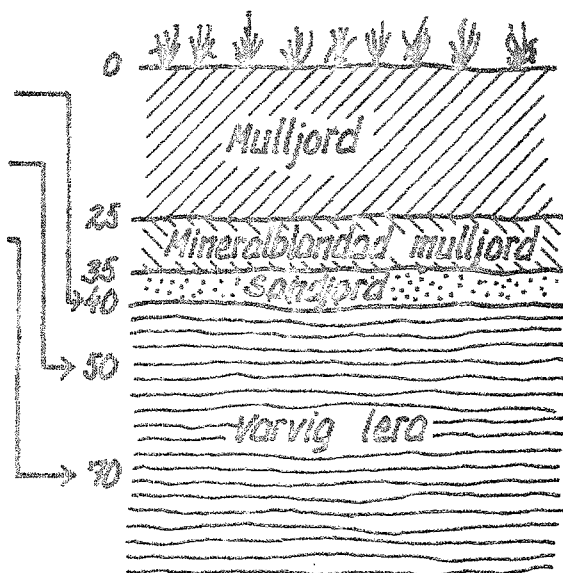
Nederbörd	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Hela året
Medelnederbörd (Roma)	52	41	31	33	34	36	55	60	53	57	53	56	561
Årets nederbörd	52	40	70	7	8	44	29	54	13	97	110	86	610

Jordart. Matjorden är en högförmultnad mineralblandad kärrtorvmulljord. Under matjorden följer ett 15-20 cm tjockt skikt med grovmo och sand som dominerande fraktioner. Därefter följer en varvig styv lera. Det grova skiktet under matjorden är en effektiv spärr för rötterna. Det effektiva rotdjupet blir endast ca 25 cm och grödan blir mycket torkkänslig. På grund av den kalkrika berggrunden ligger pH över sju i hela profilen.

Försöket anlades hösten 1979 och har en relativt enkel försöksplan där alla led har 4 upprepningar.

Försöksled:

- A. Plöjd ned t.o.m. sanden
- B. 10cm lera är upplöjd
- C. 30cm lera är uppgrävd
- D. obearbetat

Gröda: Korn

Förfrukt: Korn

	F-led	Rel.tal	dt/ha	Rymdvikt	1000-kornvikt	Stråstyrka
1	C	211	17.5	640	32.3	100
2	B	177	14.7	640	32.0	100
3	A	161	13.4	608	30.8	100
4	D	100	8.3	608	28.6	100

Månaderna april och maj var i år extremt nederbördsfattiga vilket gjort att matjordslagret var hårt uttorkat redan vid sådden i mitten av maj. Det är genomgående låga hektarskördar i försöket. Alla försöksåtgärder har i år, liksom i fjol, givit stora positiva utslag.

VÄSTMANLANDS LÄN

Kurö. R1-129. År 1981

Försöksvärd: Nils Schubert, Kurö, Ängsö

Nederbörd	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Hela året
Medelnederbörd (Västerås-Hässlö)	36	28	24	29	36	51	69	77	56	57	51	42	556
Årets nederbörd (Nybyholm)	21	16	38	24	33	73	45	90	15	101	75	40	571

Jordart: Matjord 5: 0- 19 - 26 - 50

Alv 2: 1- 14 - 24 - 59

Det organogena materialet som redovisas ovan är huvudsakligen i form av gyttja. Jorden är kemiskt sur med svårighet för rötterna att tränga ned djupare än 40-50 cm. Övre alven har en grov grynstruktur ned till 50 cm djup. Därunder följer en välutbildad pelarstruktur. I sprickorna mellan pelarna kan enstaka rötter ta sig ned. Området är invallat och grundvatt-
net ligger på ca en meters djup.

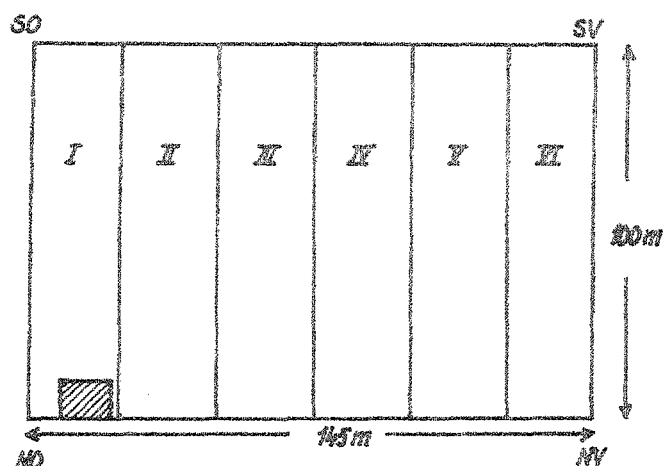
Djup i cm pH (obehandlad jord)

0-10	5.7
10-20	5.4
20-30	5.2
30-40	4.5
40-50	4.0
50-60	3.8
60-70	3.6
70-80	3.2
80-90	3.1
90-100	3.3

Försöksplan.

Försöket anlades hösten 1979 och är ett samarbetsprojekt mellan försöksavdelningarna för hydroteknik, växt-
följder, växtnäringslära och jordbearbetning.

Försöksplan - grundåtgärder

- I och VI = obehandlat
 II = org. mtrl i matjorden¹⁾
 III = djupplöjning²⁾; org mtrl i matjorden¹⁾
 IV = " " " i profilen¹⁾
 V = " " " " " " " " " " " "

 = Försök med optimal matjord

¹⁾ 13 ton ts/ha

²⁾ ca 50 cm

Fältet är mycket jämnt ur jordartessynpunkt. Det sydöstra hörnet har en något lägre lerhalt än fältet i övrigt. På den västra sidan gränsar försöket mot fastmarksjorden vilket innebär att ruta VI kan ge något annorlunda resultat än ruta I.

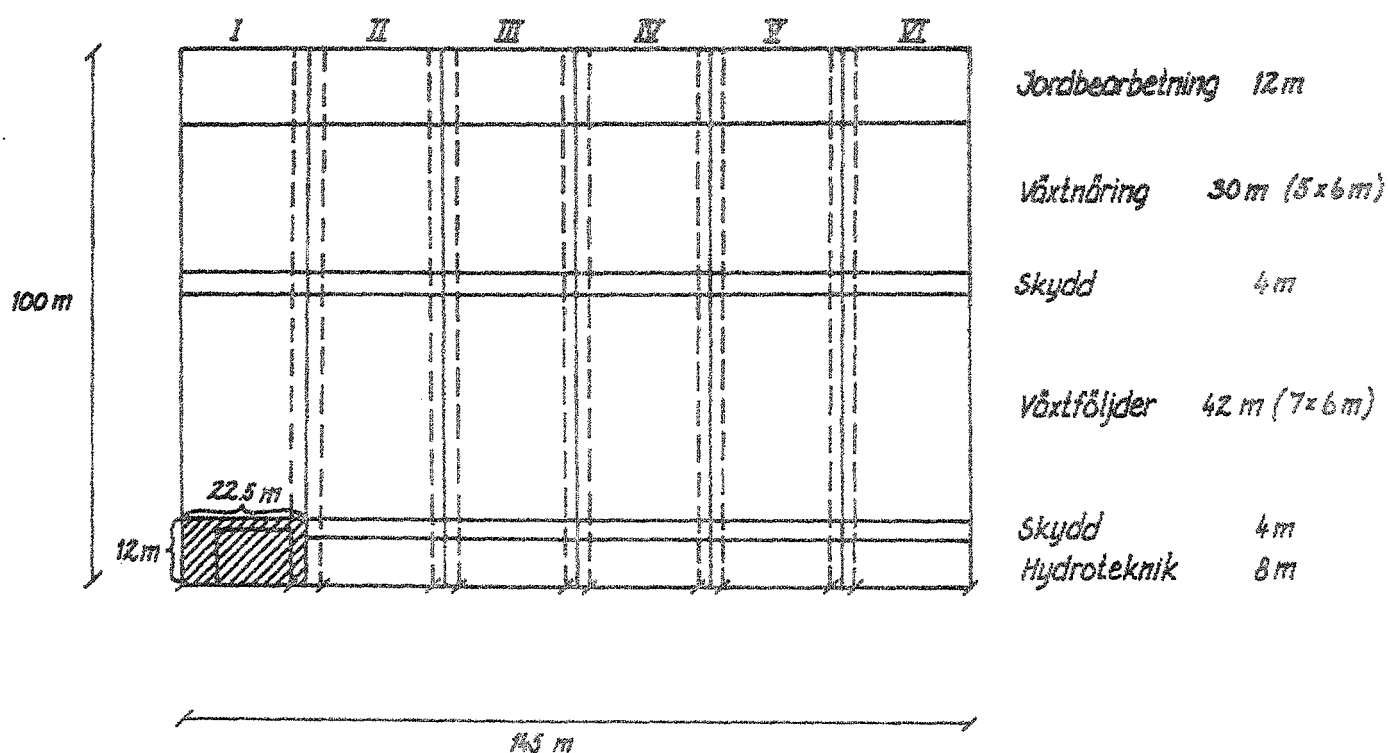
Rutorna I och VI är obehandlade. Grundåtgärderna II-V, djupplöjning samt tillförsel av organiskt material, utfördes hösten 1979. Det organogena material som använts i försöket utgöres av barkkompost (1/3 rötslam 2/3 bark).

Led II, III och IV har tillförts organogent material motsvarande en giva av 13 ton ts/ha. Det organogena materialet är inblandat i matjorden i led II och III och till 50 cm djup i led IV.

P-Al och K-Al ligger i klass III resp. IV. K-HCl ligger genomgående i högsta förrådklass. Bristgränsen för bor går vid 0.5 mg/kg jord vilket alla analysvärden överstiger.

Försöksplan - specialåtgärder

Ivärs över grundåtgärder har de olika försöksavdelningarna lagt ut sina specialåtgärder. I det nordöstra hörnet har avdelningen för hydroteknik ett försök med optimal matjord. Resultatet från detta senare försök redovisas inte här.

Försöksresultat 1981

Grundåtgärder Gröda: vårvete

Förfrukt: havre

	I	II	III	IV	V	VI
dt/ha	36.2	33.6	32.6	39.2	35.6	27.6
rel.tal	100	93	90	108	98	76

Skillnaden mellan de båda obehandlade leden I och VI är mycket stor. Led IV djupplöjning med organogent material i hela profilen, är i år det bästa ledet.

Hydroteknik - osläckt kalk   Gröda: vårvete   Förfrukt: havre

	I	II	III	IV	V	VI
Obehandlat	36.2	33.6	32.6	39.2	35.6	27.6
10 ton CaO/ha	-	38.3	37.3	49.8	51.8	51.5

Den osläckta kalken har haft stor positiv inverkan i samtliga led.

Jordbearbetning - packning   Gröda: vårvete   Förfrukt: havre

		I	II	III	IV	V	VI	m:tal
Ingen packning	dt/ha	55.1	54.4	51.1	50.7	47.7	46.1	50.8
	rel.tal	*100(100)	99(100)	93(100)	92(100)	87(100)	84(100)	(100)
Packning 1 gång	dt/ha	47.3	43.9	46.2	46.4	42.7	47.8	45.7
efter sådd	rel.tal	100(86)	93(81)	98(90)	98(92)	90(90)	101(104)	(90)
Packning 1 gång	dt/ha	47.5	43.7	45.7	47.6	45.3	41.7	45.2
före sådd	rel.tal	100(86)	92(80)	96(89)	100(94)	95(95)	88(90)	(89)
Packning 2 ggr	dt/ha	43.3	39.9	42.4	42.8	41.5	39.3	41.5
före sådd	rel.tal	100(79)	92(73)	98(83)	99(84)	96(87)	91(85)	(82)
m:tal	dt/ha	48.3	45.4	46.3	46.9	44.3	43.7	
	rel.tal	100	94	96	97	92	91	

*) Relativtal utan parantes, för jämförelse mellan grundåtgårderna (horisontellt). Relativtal med parantes, för jämförelse av olika packning inom samma grundåtgård (vertikalt).

Packningen utfördes med traktor, spår intill spår. Stråstyrka 100 och grönskott 0 i alla led. De försöksmässigt packade leden uppvisar sämre skörderesultat än ledet utan packning (Se relativtal inom parantes).

Växtnäringslära - olika kväve och fosforgivor

Gröda: Vårvete

Förfrukt: Havre

		I	II	III	IV	V	VI	m:tal	Strå- styrka m:tal
ON 40P	dt/ha rel.tal ^{*)}	25.8 100 (100)	21.2 82 (100)	22.9 89 (100)	26.0 101 (100)	26.1 101 (100)	21.7 84 (100)	24.0 (100)	100
50N 0P	dt/ha rel.tal	44.3 100 (172)	40.0 90 (189)	39.4 89 (172)	42.8 97 (164)	44.9 101 (172)	42.8 97 (197)	42.4 (177)	100
50N 40P	dt/ha rel.tal	55.1 100 (214)	54.4 99 (257)	51.1 93 (224)	50.7 92 (195)	47.7 87 (183)	46.1 84 (212)	50.8 (212)	100
50N 80P	dt/ha rel.tal	50.0 100 (194)	42.3 85 (200)	44.8 90 (196)	44.4 89 (170)	47.6 95 (182)	43.1 86 (199)	45.3 (189)	100
100N 40P	dt/ha rel.tal	62.1 100 (241)	63.5 102 (300)	60.7 98 (265)	59.7 96 (229)	56.7 91 (217)	50.6 81 (233)	58.9 (246)	100
m:tal	dt/ha rel.tal strå- styrka	47.5 100 100	44.3 93 100	43.8 92 100	44.7 94 100	44.6 94 100	40.9 86 100		

^{*)} Relativtal utan parantes, för jämförelse mellan grundåtgärderna (horisontalt). Relativtal med parantes, för jämförelse av olika gödsling inom samma grundåtgärd (vertikalt).

Skördenivån i denna del av försöket är betydligt högre än i ledet med enbart grundåtgärder (se sid. 29). Skillnaden mellan de obehandlade rutorna (I o. VI) är dock även här mycket stor. Bästa gödslingsled är i år 50N 40P och 100N 40P. Observera att kvävegivan i år halverats p.g.a. fjolårets omfattande liggsäd.

Växtföljder gröda: se nedan

Försöksplan

Led	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
a	Korn	Havre	Vårvete	V-oljev.	Höstvete	Ärt	Höstråg
b	Havre	Vårvete	V-oljev	Höstvete	Ärt	Höstråg	Korn
c	Vårvete	V-oljev	Höstvete	Ärt	Höstråg	Korn	Havre
d	V-oljev ^{*)}	Höstvete	Ärt	Höstråg	Korn	Havre	Vårvete
e	V-oljev ^{*)}	Ärt	Höstråg	Korn	Havre	Vårvete	V-oljev
f	Ärt ^{*)}	Höstråg	Korn	Havre	Vårvete	V-oljev	Höstvete
g	Ärt ^{*)}	Korn	Havre	Vårvete	V-oljev	Höstvete	Ärt

^{*)} Led e och g skulle år 1980 vara besådda med höstvete resp. höstråg men byttes ut mot de vårsådda grödorna vårraps och ärt.

			I	II	III	IV	V	VI
a	Havre	dt/ha	42.9	43.5	45.8	58.0	54.1	45.9
		rel.tal	100	101	107	135	126	107
b	Vårvete	dt/ha	36.2	33.6	32.6	39.2	35.6	27.6
		rel.tal	100	93	90	108	98	76
c	Vårrybs	dt/ha	6.9	8.1	8.8	11.5	10.8	3.1
		rel.tal	100	117	128	167	157	45
d	Höstvete	dt/ha	29.9	34.0	33.3	37.2	34.9	35.4
		rel.tal	100	114	111	124	117	118
e	Ärt	dt/ha	31.5	31.1	27.4	44.9	44.8	23.9
		rel.tal	100	104	92	150	150	80
f	Höstråg	dt/ha	41.2	43.9	47.1	45.1	46.2	38.6
		rel.tal	100	107	114	109	112	94
g	Korn	dt/ha	47.6	47.4	49.1	55.7	52.6	44.4
		rel.tal	100	100	103	117	111	93

Led IV, djupplöjning med organogent material i hela profilen, och led V, enbart djupplöjning, är i år klart bästa led.

Nibble. År 1981

Försöksvärd: Sven-Erik Johansson, Nibble gård, Torstuna

<u>Nederbörd</u>	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Hela året
Medelnederbörd (Västerås)	38	29	32	32	39	51	69	76	56	50	52	45	565
Årets nederbörd (Sundby)	25	15	57	32	31	92	58	90	29	90	100	52	671

Jordart: Matjord 15:0- 5-22-58
alv 4:1-10-28-57

Det organogena materialet som redovisas ovan är huvudsakligen i form av gytta. Jorden är kemiskt sur med svårighet för rötterna att tränga ner djupare än 30-40 cm. I de grova sprickorna, som finns med ca 50 cm mellanrum, kan dock rötterna gå ända ner till grundvattnet. Detta ligger stabilt på knappt en meters djup. Området är invallat.

Djup, cm	pH (obehandlad jord)
0-10	4.4
10-20	4.5
20-30	4.3
30-40	4.0
40-50	3.9
50-60	3.8
60-70	3.8
70-80	3.8
80-90	3.7
90-100	3.8

Försöket är anlagt i maj 1976

Försöksled

A	Kalk, 20 ton CaO/ha (osläckt kalk) före bearbetning
B	Djupbearbetning till 60 cm djup (genomgrävning med grävmaskin)
C	Thomasfosfat, 1000 kg/ha
D	Bevattning 25 mm 810609
O	Obehandlad

Gröda: Havre (förfrukt: havre)

	F-led	Rel.tal	Dt/ha	Rymdvikt g/l	Tusenkovnvikt	Stråstyrka
1	ACD	149	62.2	532	34.9	20
2	ABCD	141	59.1	552	35.3	20
3	AC	138	57.5	548	36.2	20
4	ABC	137	57.3	548	37.0	20
5	A	137	57.2	560	38.0	40
6	AB	134	56.1	552	39.2	45
7	AD	129	53.8	544	37.0	20
8	ABD	121	50.4	544	38.6	30
9	CD	113	47.0	566	37.7	30
10	D	112	46.7	564	38.7	45
11	BCD	111	46.3	548	37.9	30
12	C	108	45.1	570	39.6	45
13	BC	106	44.4	560	38.7	30
14	B	105	44.0	568	38.9	50
15	O	100	41.8	571	39.0	60
16	BD	89	37.3	552	38.5	40

Försöket uppvisar i år, liksom tidigare under nederbördsrika år, en mycket hög avkastningsnivå. Samtliga försöksåtgärder har givit positiva skördeutfall utom kombinationen genomgrävning och bevattning (BD). Av de enskilda åtgärderna har kalken (A) givit det bästa resultatet. Det är något förvånande att bevattningen (D) hade positiv effekt ett så nederbördsrikt år som detta. Genomgrävningen gav endast en mindre positiv effekt. Liggsäd i de kalkade rutorna relativt tidigt, trots detta ligger de i toppen på tabellen. Endast rutorna A och C gav signifikanta resultat.

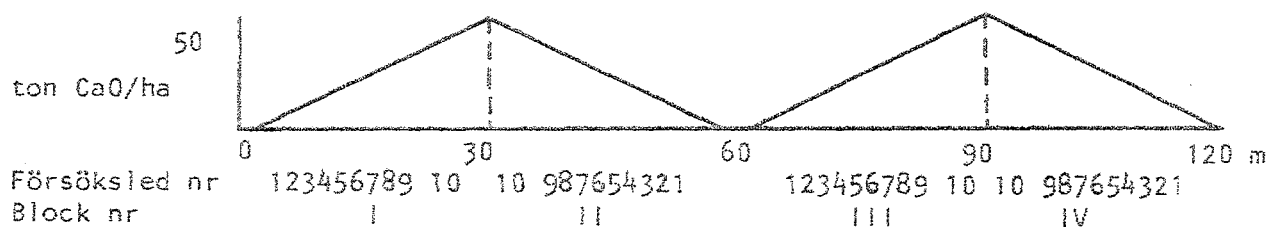
STRUKTURFÖRSÖK MED KALK

Sven-Erik Karlsson

Försökens uppläggning

Avsikten med försöken är att utröna i vilken grad strukturen på våra lerjordar påverkas genom kalkning. I försöken provas stigande givor med osläckt kalk (CaO) eller släckt kalk (Ca(OH)_2). Kalkgivans storlek anges i ton CaO/ha . Omräkning har då gjorts med hänsyn till kalkningsmedlets CaO -halt.

Försöken Kampetorp och Brunna är utformade med kontinuerligt stigande givor. I varje försök finns fyra block (fyra upprepningar). Varje block är 30 m långt. Försökets bredd är 10 m. Hela försöksytan blir 120 x 10 m.

Av figuren framgår hur kalkgivan inom ett försök varierar. Den horisontella skalan anger längden i meter och den lodräta kalkgivans storlek i ton CaO/ha . Området från 0-5 m är sålunda okalkat. Från 5 m till 30 m stiger kalkgivan kontinuerligt från 0 till 40 ton CaO/ha för att sedan avta till 0 ton CaO/ha vid 55 m osv. Raden som rubriceras Försöksled nr visar parcellfördelningen; parceller med samma nummer har lika stora kalkgivor.

I den mån andra bestämmningar gjorts än avkastningsbestämning redovisas även dessa. Sålunda har som regel jordarten bestämts genom en mekanisk analys vars resultat kan redovisas med ett antal procentsiffror.

Exempel: Bengtsbo Matjord: 8:1-9-26-56

Alv: 1-5-21-73

Bengtsbo är namnet på försöksplatsen. Efter orden Matjord respektive Alv följer procentsiffrorna för jordartens olika fraktioner allt räknat i viktsprocent. Siffran framför kolon anger mullhalten. Efter kolon följer sedan i ordning procentsiffrorna för sand, mo, mjäla och ler. För alven anges ingen mullhalt utan där betyder siffrorna procenttalen för sand, mo, mjäla och ler. Bengtsbo har alltså en styv lera i matjorden (56 % i ler) och en mycket styv lera (73 %) i alven.

Markkemiska analyser har utförts på försöken. De har redovisats i tidigare redogörelser och upprepas därför inte nu.

RESULTAT AV ENSKILDA FÖRSÖK

SKARABORGS LÄN

Kampetorp. År 1981 Gröda: Havre Anlagt år 1969
 Försöksvärd: Insp. Thore Månsson, Kampetorp, 460 50 Grästorp
 Jordart: Matjord: 2:5-15-30-48 Något mullhaltig styvare mellanlera
 Alv: 1-12-32-56 Styv lera

<u>Osläckt kalk</u>			
<u>Försöksled</u>	ton CaO/ha	Skörd kg/ha	Rel.tal
1	0	5400	100
2	0.3	5550+150	103
3	4	5770+370	107
4	9	5840+440	108
5	14	6100+700	113
6	18	6000+600	111
7	23	6250+850	116
8	28	6040+640	112
9	33	6350+950	118
10	38	6160+760	114

$m_{diff} = 199 \text{ kg/ha}$

Stråstyrkan god i hela försöket. Positiva, statistiskt säkra utslag för kalkningen.

VÄSTMANLANDS LÄN

Brunna. År 1981 Gröda: Vårvete Anlagt år 1969
 Försöksvärd: Lantbrukare Leif Bergström, Brunna gård, 730 40 Kolbäck
 Jordart: Matjord: 9:1-6-21-62 Mullrik mycket styv lera
 Alv: 1-6-27-66 Mycket styv lera

Osläckt kalk			
Försöksled	ton CaO/ha	Skörd kg/ha	Rel.tal
1	0	2890	100
2	0.3	3150+260	109
3	4	3330+440	115
4	9	3570+680	124
5	14	3680+790	127
6	18	3840+950	133
7	23	3760+870	130
8	28	3900+1010	135
9	33	3870+980	134
10	38	3830+940	133

$$m_{\text{diff}} = 162 \text{ kg/ha}$$

Stråstyrkan god i hela försöket. Stora positiva, statistiskt mycket säkra utslag för kalkningen.

RESULTAT AV 1981 ÅRS BEVATTNINGSFÖRSÖK

Innehållsförteckning		sida
<u>Södermanlands län</u>		
Ulfhäll	R1-232 Bev. till våroljeväxter, vårraps	54
<u>Östergötlands län</u>		
Biskopsberga	R1-229 Växtnäringsbev. till potatis	55
<u>Kalmar län</u>		
Binga	R1-237 Fastliggande bevattningsförsök	57
<u>Gotlands län</u>		
Hogrän	R1-224 Bevattning till sockerbetor	61
Bopparve	R1-226 Bevattning till stråsäd	61
Lövsta	L1-231 Bevattning av sockerbetor	62
<u>Kristianstad län</u>		
Araslövs gård	R1-229 Växtnäringsbevattning till potatis	63
Södergård	R1-229 Växtnäringsbevattning till potatis	65
Ängamöllan	R1-235 Droppbevattning - spridarbevattning till potatis	68
Ugerup	R1-237 Fastliggande bevattningsförsök	69
<u>Hallands län</u>		
Tönnersa	R1-229 Växtnäringsbevattning till potatis	73
<u>Skaraborgs län</u>		
Lanna	R1-237 Fastliggande bevattningsförsök	75
<u>Västernorrlands län</u>		
Offer	R1-237 Fastliggande bevattningsförsök	77

RESULTAT AV 1981 ÅRS BEVATTNINGSFÖRSÖK

Sven-Erik Karlsson

Inledning

Redogörelsen omfattar 12 riksförsök med bevattning till jordbruksgrödor. Redogörelsen omfattar dessutom 2 länsförsök - med bokstaven L i numret.

Riksförsöken har omfattat 1 försök med våroljeväxter, 1 försök med sockerbeter, 6 försök med potatis samt 4 fastliggande bevattningsförsök med olika grödor. De flesta försöken är kombinerade bevattnings- och kvävegödslingsförsök.

Bevattningsförsök som bekostats med andra medel än Lantbruksuniversitetets försöksanslag eller som genomförts i samarbete med andra institutioner redovisas inte i denna sammanställning. Det gäller serien R1-230 (R7-7026) Bevattning - radmyllning till potatis (4 försök). Inte heller redovisas här ett 20-tal bevattningsförsök i grönsaker, frukt och bär som genomförts i samarbete mellan Försöksavdelningen för Hydroteknik och avdelningarna i Alnarp.

För de allra flesta försök har målsättningen varit att bevattna vid behov med hänsyn till markens uttorkning och grödans behov av vatten för optimal tillväxt och utveckling. Bestämning av lämpliga bevattningstidpunkter har skett med hjälp av nederbörds- och avdunstningsmätningar.

Sockerbetsförsöket har delvis bekostats av Svenska Sockerfabriks AB.

Analysen till försöken har genomförts på följande sätt och av respektive institution:

Markfysikaliska bestämningar och jordartsanalyser. Enligt rutinförfarande. Försöksavdelningen för lantbrukets hydroteknik.

Markkemiska bestämningar och kemisk sammansättning av skördeprodukter. Statens lantbrukskemiska laboratorium.

Kärn- och fröprover m.m. Provcentralen, Ultuna.

Sockerbetsanalyser. Jordbrukstekniska avdelningen, Staffanstorp.

Uttalanden om statistisk säkerhet avser signifikansnivån 5 % (LSD 5 %). En uppkommen skillnad i skörd (kg/ha) mellan olika försöksled som är större än angivet gränsvärde (LSD 5 %) ska betraktas som säker ur statistisk synpunkt.

Ex. $B_0 = 3630 \text{ kg/ha}$ (LSD 5 % = 250 kg/ha)
 $B_1 = 3935 \text{ kg/ha}$

I detta fall är skillnaden 305 kg/ha mellan försöksleden B_0 och B_1 statistiskt säker, d.v.s. större än 250 kg/ha.

SÖDERMANLANDS LÄN

Ulfhäll. 1981

Försöksvärd: Ulfhälls lantbruksskola

Markkaraktäristik

Skikt cm	Jordart	pH	Fosfortillstånd		Kaliumtillstånd	
			lättlösligt	förråd	lättlösligt	förråd
0-20	mmh styv lera	6.3	III	3	III	4
20-50	styv lera	5.8	I	3	III	4

R1-232. Bevattning till våroljeväxter, vårraps

Gröda: Vårraps

Sådd: 7/5

Radavstånd: 12 cm

Begynnande blomning: 29/6

Förfrukt: Vall

Skörd: 11/9

Allm. gödsling: Uppgift saknas

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sep.	maj-sept.
M:tal (Ulfhäll)	37	44	63	76	54	274
Årets	34	90	46	75	15	260

Försöksled

B = obevattnat

B₁⁰ = bevattnat 33 mm 26/5Fröskörd: kg/ha, 18 % v.h. Rel.tal

B	1612	100
B ₁ ⁰	1646	102

	Råfett % av ts	Råfettskörd, kg/ha	Klorofyllhalt, ppm i olja
B	45.1	596	36
B ₁ ⁰	44.4	599	34

ÖSTERGÖTLANDS LÄN

Biskopsberga. År 1981

Försöksvärd: Göran Hogstadius, Biskopsberga, Skänninge

Markkaraktäristik:

Skikt, cm	Jordart	pH	Fosfortillstånd lättlöslig	förråd	Kaliumtillstånd lättlösligt	förråd
0-20	mmh lerig mo	5.6	III	3	III	1
20-50	" lerig mo	5.8	II	2	II	1

R1-229. Växtnäringsbevattnings till potatis

Förfrukt: Råg

Utsäde: King Edward 30-40

Sättning: 11/5

Skörd: 1/9

Gödsling, per ha: 1000 kg Pk 7-16

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj-sept.
M:tal (Herrberga)	40	52	67	70	57	286
Årets	23	102	65	35	30	255

Försöksled:

V Hela kvävegivan före sättnings

V⁰ Delad kvävegiva 30 kg N/ha 23/7V¹ " 30 kg N/ha 2/7 + 30 kg N/ha 23/7V² " 30 kg N/ha 2/7 + 30 kg N/ha 23/7 + 30 kg N/ha 10/8V³ 60 N = totalt 60 kg N/ha (grundgödsling + kompletteringsgödsling)

90 N = " 90 " (" + ")

120 N = " 120 " (" + ")

150 N = " 150 " (" + ")

180 N = " 180 " (" + ")

Grödan har inte varit i behov av någon bevattnings.

Knölskörd

		ton/ha	rel.tal	
V ₀	60 N	18.1	100	
	90 N	20.4	113	
	120 N	28.8	159	
	150 N	27.7	153	
V ₁	60 N	16.7	100	
	90 N	17.6	105	
	120 N	24.9	149	
	150 N	26.4	158	
V ₂	60 N	17.9	100	
	90 N	20.0	112	
	120 N	22.7	127	
	150 N	25.0	140	
V ₃	90 N	19.6	100	
	120 N	22.8	116	
	150 N	24.5	125	
	180 N	28.2	144	
medeltal	V ₀	23.8	100	
	V ₁	21.4	90	(LSD 5 % = 3.8 ton/ha)
	V ₂	21.4	90	
	V ₃	23.8	100	
m:tal	60 N	17.6	100	
	90 N	19.4	110	
	120 N	24.8	141	(LSD 5 % = 3.3 ton/ha)
	150 N	25.9	147	
	180 N	28.2	160	

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd

		60 N	90 N	120 N	150 N	180 N	medeltal
V ₀	0-28 mm	2	2	1	1		1
	28-35 "	23	19	14	13		17
	35-55 "	74	75	78	79		77
	>55 "	1	4	7	7		5
V ₁	0-28 "	2	2	1	1		1
	28-35 "	21	25	16	14		19
	35-55 "	73	70	78	78		75
	>55 "	4	3	5	7		5
V ₂	0-28 "	1	1	1	1		1
	28-35 "	18	17	15	13		16
	35-55 "	76	78	78	80		78
	>55 "	5	4	6	6		5
V ₃	0-28 "		1	1	1	1	1
	28-35 "		19	16	16	14	16
	35-55 "		76	79	80	80	79
	>55 "		4	4	5	5	4

KALMAR LÄN

Binga. År 1981

Försöksvärd: Sven-Olof Danielsson, Binga gård, Kalmar

Markkaraktäristik

Skikt cm	Jordart	pH	Fosfortillstånd		Kaliumtillstånd	
			lättlösligt	förråd	lättlösligt	förråd
0-20	nmh sandig mo	5.8	IV	3	II	1
20-50	sandig mo	5.9	II	2	I	1

R1-237. Fastliggande bevattningsförsök

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj-sept.
M:tal (Kalmar)	35	36	56	58	47	232
Årets	34	86	14	48	33	215

Försöksled:

Bevattning

B = obevattnat

B₁⁰ = bevattnat

Gödsling

N₁ = svag N-gödslingN₂ = stark N-gödsling

Grödor och växtföljd	Kvävegödsling kg/ha	
	N ₁	N ₂
A Korn med insådd	40	75
B Vall	30+30	60+60
C Höstråg	40	75
D Sockerbetor	70	140
E Korn	50	90
F Potatis	60	120

A. Korn med insådd

Sådd: 27/4

Vallinsådd: 27/4

Aygång: 25/6

Uppkomst: (korn) 9/5

(insådd) 13/5

Skörd: 31/8

Bevattning: 30 mm 9/7

Kärnskörd och kärnkvalitet

		Kärna 15 % vatten kg/ha	Rel. tal	Total-N % av ts	Rymd- vikt g/l	1000- kornvikt, g 15 % vatten	Antal skördade kärnor milj/ha
B ₀	N ₁	2445	100	1.33	672	40.7	60.1
	N ₂	3691	151	1.61	668	42.5	86.8
B ₁	N ₁	2158	100	1.28	664	41.3	52.3
	N ₂	3981	185	1.54	676	44.4	89.7
B ₀		3068	100				
B ₁		3069	100				
N ₁		2302	100				
N ₂		3836	167				

B. Vall (Westerwoldiskt rajgräs)

Sådd: 27/4

Skörd 1: 26/6

Skörd 2: 12/8

Bevattnings: 25 mm 9/7, 30 mm 27/7, 17 mm 8/8 S:a 72 mm

Grönmasseskörd och torrsubstansskörd (2 skördar)

		Grönmassa kg/ha	Torrsubstansskörd kg/ha	Rel.tal	Ts % skörd	
					1	2
B ₀	N ₁	18 000	3720	100	16.6	28.2
	N ₂	25 200	4650	125	15.0	27.0
B ₁	N ₁	26 600	5900	100	17.5	25.1
	N ₂	44 600	7860	133	14.7	19.7
B ₀		21 600	4190	100		
B ₁		35 600	6880	164		
N ₁		22 300	4810	100		
N ₂		34 900	6260	130		

C. Höstråg

Sådd: 22/9

Aygång: 24/5

Skörd: 17/8

Bevattnings: Ej erforderlig

Kärnskörd och kärnkvalitet

		Kärna 15 % vatten kg/ha	Rel. tal	Total-N % av ts	Rymd- vikt g/l	1000- kornvikt, g 15 % vatten	Antal skördade kärnor milj/ha
N ₁		2940	100	1.40	772	34.3	85.7
N ₂		4030	137	1.50	772	33.8	119.2

D. Sockerbetor

Sådd: 6/5

Uppkomst: 20/5

Full marktäckning: 15/7

Skörd: 21/10

Bevattning: 25 mm 11/7

30 mm 27/7

30 mm 6/8

S:a 85 mm

Skörderesultat

		Antal betor 1000/ha	Rena betor ton/ha	rel. tal	Socket- halt %	Socketerskörd ton/ha	rel. tal	K+Na % i saft	Blastskörd ton ts per ha	rel. tal
B ₀	N ₁	73	20.8	100	17.3	3.6	100	4.38	2.1	100
	N ₂	62	21.9	105	16.1	3.5	97	4.41	2.4	114
B ₁	N ₁	75	31.5	100	18.0	5.7	100	4.24	2.2	104
	N ₂	68	38.1	121	18.2	6.9	121	4.10	2.8	133
B ₀		68	21.4	100	16.7	3.6	100			
B ₁		72	34.8	163	18.1	6.3	175			
N ₁		74	26.2	100	17.7	4.7	100			
N ₂		65	30.0	115	17.2	5.2	111			

E. Korn

Sådd: 27/4

Uppkomst: 9/5

Avgång: 26/6

Skörd: 31/8

Bevattning: 30 mm 9/7

Kärnskörd och kärn kvalitet

		Kärna 15 % vatten kg/ha	Rel. tal	Total-N % av ts	Rymd- vikt g/l	1000- kornvikt, g 15 % vatten	Antal skördade kärnor milj/ha
B ₀	N ₁	2840	100	1.58	668	45.1	63.0
	N ₂	3610	127	1.96	684	41.0	88.0
B ₁	N ₁	2380	100	1.56	672	41.9	56.8
	N ₂	3390	142	1.64	672	41.6	81.5
B ₀		3220	100				
B ₁		2880	89				
N ₁		2610	100				
N ₂		3500	134				

F. Potatis

Sort: Bintje

Uppkomst: 30/5

Sättning: 5/5

Skörd: 20/10

Bevattning: 30 mm 11/7, 30 mm 6/8 S:a 60 mm

Knölskörd

		ton/ha	rel.tal	Storleksfördelning, %			
				<35	35-55	55-75	>75 mm
B ₀	N ₁	17.1	100	9	70	21	0
	N ₂	21.3	125	7	68	25	0
B ₁	N ₁	28.0	100	4	56	39	1
	N ₂	34.4	123	5	63	31	1
B ₀		19.2	100				
B ₁		31.2	162				
N ₁		22.5	100				
N ₂		27.8	124				

GOTLANDS LÄN

Hogrän. År 1981

Försöksvärd: Lars Rodebjer, Hogrän, Visby

R1-224. Bevattning till sockerbetor

Förfrukt: Höstråg

Utsäde: 5.1 frö/m

Sådd: 22/4

Skörd: 29/9

Gödsling, per ha: Stg (höst-80), 40 ton

NPK 12-9-16 500 kg

Na-salpeter 300 kg

<u>Nederbörd</u>	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj-sept.
M:tal (Visby)	31	35	53	58	53	230
Årets	11	43	32	42	15	143

Försöksled

B Obevattnat

B⁰ Tidig start - små mängderB₁ Tidig start - stora mängder från 2:a bevattningstillfälletB₂ Sen start - stora mängderB₃Antal mm per bevattning

Datum 7/7 20/7 10/8 15/9

Led

B	20	20	20	20
B ⁰	20	40	-	40
B ₁	-	40	-	40
B ₂				
B ₃				

Skörderesultat

	Antal betor 1000/ha	Rena betor ton/ha	rel. tal	Socker- halt %	Sockerskörd ton/ha	rel. tal	Blåtal	K+Na % i saft	Blastskörd ton ts rel. per ha tal
B	69	45.5	100	17.0	7.7	100	26	6.94	4.3 100
B ⁰	68	51.4	113	17.0	8.7	113	26	7.34	4.5 105
B ₁	65	48.1	106	17.3	8.3	108	25	7.16	4.1 95
B ₂	66	49.5	109	17.0	8.4	109	23	7.10	4.1 95
B ₃									

LSD 5 % 9

0.7

Bopparve. År 1981

Försöksvärd: Allan Pettersson, Bopparve, Hemse

Markkaraktäristik:

Skikt, cm	Jordart	pH	Fosfortillstånd lättlösligt	förråd	Kaliumtillstånd lättlösligt	förråd
0-20	mmh mo lättlera	7.7	III	2	III	3
20-50	mo lättlera	7.7	III	2	III	3

R1-226. Bevattning till stråsäd

Gröda: Korn

Förfrukt: Sockerbeter

Sådd: 14/4

Skörd: 18/8

Gödsling: 425 kg/ha NPK 20-5-9

<u>Nederbörd:</u>	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj-sept.
M:tal (Roma)	34	36	55	60	53	238
Årets	8	44	29	54	13	148

FörsöksledB₀ = obevattnatB₁⁰ = bevattnat 36 mm 21/5N₁¹ = 85 kg N/haN₂¹ = 115 kg N/haKärnskörd och kärn kvalitet

		Kärna % vatten kg/ha	Rel. tal	Total-N % av ts	Rymd- vikt g/l	1000- kornvikt, g 15 % vatten	Antal skördade kärnor milj/ha
B ₀	N ₁	4215	100	1.88	672	38.1	110.6
	N ₂	4389	104	2.06	656	36.3	120.9
B ₁	N ₁	5120	100	1.60	708	42.1	121.6
	N ₂	5615	110	1.86	684	40.8	137.6
B ₀		4302	100				
B ₁ ⁰		5367	125				
N ₁ ¹		4667	100				
N ₂ ¹		5002	107				

Lövsta. År 1981

Försöksvärd: Lövsta lantbruksskola

Markkaraktäristik: Uppgifter saknas

L1-231. Bevattning av sockerbeter

Förfrukt: Vårvete

Utsäde: 5.5 frö/m

Sådd: 28/4

Skörd: 21/10

Allmän gödsling, per ha: 40 ton stg, 400 kg Pk 7-13, 500 kg Na-salpeter

<u>Nederbörd:</u>	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj-sept.
M:tal (Roma)	34	36	55	60	53	238
Årets	8	44	29	54	13	148

Försöksled:B₀ = obevattnatB₁⁰ = bevattnat ca 28 mm 14/7 + 40 mm 6/8. Summa 68 mmSkörderesultat:

	Antal beter 1000/ha	Rena betor rel. ton/ha tal	Socker- halt %	Sockerskörd rel. ton/ha tal	Blåtal	K+N % i saft		
B ₀	73	48.5	100	19.0	9.2	100	23	5.32
B ₁ ⁰	78	51.2	106	18.9	9.7	105	23	5.34

KRISTIANSTAD LÄN

Araslövs gård. År 1981

Försöksvärd: Iwan Bertheau, Araslövs gård, Kristianstad

Markkaraktäristik:

Skikt, cm	Jordart	pH	Fosfortillstånd		Kaliumtillstånd	
			lättlös	förråd	lättlöst	förråd
0-20	nmh lerig mo	6.8	V	5	IV	3
20-50	lerig mo	7.0	V	5	III	3

R1-229. Växtnäringsbevattnings till potatis

Förfrukt: Korn

Utsäde: Dianella 28-42

Sättning: 4/5

Skörd: 20/10

Gödsling, per ha: 1000 kg PK 5-16

<u>Nederbörd:</u>	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj-sept.
M:tal (Ugerup)	33	41	71	60	51	256
Årets	22	59	60	64	28	233

Försöksled

V	utan växtnäringsbevattnings
V ₀	växtnäringsbevattnings: 30 kg N/ha 4/8
V ₁	" 30 kg N/ha 12/7 + 30 kg N/ha 4/8
V ₂	" 30 kg N/ha 12/7 + 30 kg N/ha 4/8 + 30 kg N/ha
V ₃	19/8

60 N = totalt	60 kg N/ha	(grundgödsling + växtnäringsbevattnings)
90 N = "	90	" (" + ")
120 N = "	120	" (" + ")
150 N = "	150	" (" + ")
180 N = "	180	" (" + ")

Dessutom har alla försöksled bevattnats efter behov (7/7 och 14/7)

Knölskörd ton/ha

		Knölskörd	Rel.tal	Stärkelseskörd
V ₀	60 N	35.7	100	6.1
	90 N	35.2	99	6.0
	120 N	34.8	97	5.9
	150 N	37.5	105	6.2
V ₁	60 N	39.8	100	6.6
	90 N	42.9	108	6.7
	120 N	39.2	99	6.8
	150 N	37.9	95	6.3
V ₂	60 N	34.4	100	6.1
	90 N	38.5	112	6.3
	120 N	34.6	101	5.4
	150 N	35.6	103	6.0
V ₃	90 N	35.9	100	6.3
	120 N	39.3	112	6.7
	150 N	37.0	106	6.0
	180 N	36.5	104	5.8
M:tal	V ₀	35.8	100	
	V ₁	39.9	111	(LSD 5 % = 10.2 ton/ha)
	V ₂	35.8	100	
	V ₃	37.0	103	
M:tal	60 N	36.6	100	
	90 N	37.9	104	(LSD 5 % = 2.6 ton/ha)
	120 N	37.0	101	
	150 N	37.0	101	
	180 N	36.5	100	

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd

		60 N	90 N	120 N	150 N	180 N	medeltal
V ₀	20-35 mm	2	2	2	1		2
	35-55 "	44	42	36	27		37
	55-75 "	47	50	55	59		53
	>75 "	7	6	7	13		8
V ₁	20-35 "	3	2	2	1		2
	35-55 "	34	39	32	24		32
	55-75 "	55	53	57	57		56
	>75 "	8	6	9	18		10
V ₂	20-35 "	1	2	2	2		2
	35-55 "	24	33	38	34		32
	55-75 "	61	53	52	53		55
	>75 "	14	12	7	11		11
V ₃	20-35 "		1	3	3	3	3
	35-55 "		26	44	39	32	35
	55-75 "		59	48	51	53	53
	>75 "		14	5	7	12	9

Södergård. År 1981

Försöksvärd: Bengt Allansson, Södergård, Kristianstad

Markkaraktäristik:

Skikt, cm	Jordart	pH	Fosfortillstånd		Kaliumtillstånd	
			lättlös	förråd	lättlöst	förråd
0-20	mr lerig sand	5.9	IV	3	II	1
20-50	lerig sand	6.0	III	2	I	1

R1-229. Växtnäringsbevattnings till potatis

Förfrukt: Korn

Utsäde: Saturna 28-42

Sättning: 8/5

Skörd: 24/9

Gödsling, per ha: 1000 kg PK 5-16

<u>Nederbörd:</u>	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj-sept.
M:tal (Ugerup)	33	41	71	60	51	256
Årets	22	59	60	64	28	233

Försöksled:

V₀ utan växtnäringsbevattnings

V₁ växtnäringsbevattnings: 30 kg N/ha 24/7

V₂ " : 30 kg N/ha 8/7 + 30 kg N/ha 24/7

V₃ " : 30 kg N/ha 8/7 + 30 kg N/ha 24/7 + 30 kg N/ha 12/8

60 N = totalt 60 kg N/ha (grundgödsling + växtnäringsbevattnings)

90 N = " 90 " (" " + ")

120 N = " 120 " (" " + ")

150 N = " 150 " (" " + ")

180 N = " 180 " (" " + ")

Dessutom har samtliga försöksled bevattnats efter behov (8/7, 14/7, 24/7, 6/8.

Knölskörd

		ton/ha	rel.tal	stärkelseskörd
V ₀	60 N	44.7	100	7.6
	90 N	43.1	97	6.9
	120 N	46.0	103	7.9
	150 N	46.3	104	7.5
V ₁	60 N	39.8	100	6.4
	90 N	40.9	103	6.3
	120 N	44.7	112	7.3
	150 N	44.5	112	7.6
V ₂	60 N	44.5	100	7.3
	90 N	48.1	108	8.1
	120 N	44.5	100	7.5
	150 N	45.9	103	7.4
V ₃	90 N	45.5	100	7.5
	120 N	45.3	100	7.3
	150 N	44.0	97	6.9
	180 N	44.5	98	6.9
M:tal	V	45.0	100	
	V ₀	42.5	94	(LSD 5 % = 6.6 ton/ha)
	V ₁	45.8	102	
	V ₂	44.8	100	
M:tal	60 N	43.0	100	
	90 N	44.4	103	(LSD 5 % = 2.4 ton/ha)
	120 N	45.1	105	
	150 N	45.2	105	
	180 N	44.5	103	

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd

		60 N	90 N	120 N	150 N	180 N	medeltal
V ₀	20-35 mm	4	3	3	3		3
	35-55 "	75	73	71	69		72
	55-75 "	21	24	26	28		25
	>75 "	0	0	0	0		0
V ₁	20-35 "	6	4	4	3		4
	35-55 "	79	79	76	73		77
	55-75 "	15	17	20	24		19
	>75 "	0	0	0	0		0
V ₂	20-35 "	4	3	4	3		4
	35-55 "	71	63	68	70		68
	55-75 "	25	34	28	27		28
	>75 "	0	0	0	0		0
V ₃	20-35 "		4	3	4	4	4
	35-55 "		73	69	73	75	73
	55-75 "		23	28	23	21	23
	>75 "		0	0	0	0	0

R1-229. Växtnäringsbevattning till potatis

Förfrukt: Korn

Utsäde: Bintje 28-42

Sättning: 5/5

Skörd: 20/9

Gödsling, per ha: 1000 kg PK 5-16

Markkaraktäristik:

Skikt, cm	Jordart	pH	Fosfortillstånd		Kaliumtillstånd	
			lättlös	förråd	lättlös	förråd
0-20	mr lerig sand	7.4	IV	4	I	1
20-50	lerig sand	7.5	IV	4	I	1

Försöksled:

V	utan växtnäringsbevattning
V ⁰	växtnäringsbevattning: 30 kg N/ha 24/7
V ₁	" 30 kg N/ha 8/7 + 30 kg N/ha 24/7
V ₂	" 30 kg N/ha 8/7 + 30 kg N/ha 24/7 + 30 kg N/ha 12/8
V ₃	" 30 kg N/ha 8/7 + 30 kg N/ha 24/7 + 30 kg N/ha 12/8

60 N =	totalt	60 kg N/ha	(grundgödsling + växtnäringsbevattning)
90 N =	"	90	" (" + ")
120 N =	"	120	" (" + ")
150 N =	"	150	" (" + ")
180 N =	"	180	" (" + ")

Dessutom har samtliga försöksled bevattnats efter behov (8/7, 14/7, 24/7, 6/8 och 12/8).

Knölskörd

		ton/ha	rel.tal	
V ₀	60 N	43.8	100	
	90 N	43.3	99	
	120 N	42.5	97	
	150 N	43.7	100	
V ₁	60 N	40.0	100	
	90 N	42.5	106	
	120 N	43.0	108	
	150 N	40.4	101	
V ₂	60 N	41.0	100	
	90 N	40.8	99	
	120 N	44.0	107	
	150 N	42.8	104	
V ₃	90 N	38.1	100	
	120 N	39.2	103	
	150 N	38.0	100	
	180 N	41.5	109	
M:tal	V ₀	43.3	100	
	V ₁	41.5	96	(LSD 5 % = 3.4 ton/ha)
	V ₂	42.1	97	
	V ₃	39.2	90	
M:tal	60 N	41.6	100	
	90 N	41.2	99	
	120 N	42.2	101	(LSD 5 % = 1.7 ton/ha)
	150 N	41.2	99	
	180 N	41.5	100	

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd

		60 N	90 N	120 N	150 N	180 N	medeltal
V ₀	20-35 mm	4	3	3	3		3
	35-55 "	68	64	67	63		66
	55-75 "	27	32	29	33		30
	>75 "	1	1	1	1		1
V ₁	20-35 "	4	3	3	3		3
	35-55 "	66	62	68	68		66
	55-75 "	29	35	29	28		30
	>75 "	1	0	0	1		1
V ₂	20-35 "	4	3	3	3		3
	35-55 "	71	67	63	60		65
	55-75 "	24	29	33	37		31
	>75 "	1	1	1	0		1
V ₃	20-35 "		4	3	4	4	4
	35-55 "		69	68	68	62	67
	55-75 "		27	28	27	33	28
	>75 "		0	1	1	1	1

Ängamöllan. År 1981

Försöksvärd: Hans-Erik Åkesson, Ängamöllan, Kristianstad

Markkaraktäristik:

Skikt, cm	Jordart	pH	Fosfortillstånd lättlösligt förråd	Kaliumtillstånd lättlösligt förråd
0-20	nmh lerig sand	7.6	V 5	III 3
20-50	lerig sand	7.8	V 5	III 3

R1-235. Droppbevattning - spridarbevattning till potatis

Förfrukt: Korn

Utsäde: Dianella 28-42

Sättning: 5/5

Skörd: 20/10

Allmän gödsling: 600 kg NPK 8-7-16, 600 kg PK 5-16 per ha

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj-sept.
M:tal (Ugerup)	33	41	71	60	51	256
Årets	22	59	60	64	28	233

Försöksled

B₀ Obevattnat

B₁ Droppbevattnat: 10 mm/gång 1/7 4/8
7/7 31/8
9/7
14/7
21/7
31/7

S:a 80 mm

B₂ Spridarbevattnat: 25 mm/gång 7/7 3/9
14/7

S:a 75 mm

N₁ Hela kvävegivan före sättningN₂ 1/3 av kvävegivan före sättning

2/3 " " i juli-augusti

I varje led har både bänk- och radodling förekommit.

Knölskörd

			ton/ha	rel.tal	stärkelseskörd
B ₀	N ₁	bänk	32.2	100	5.4
		rad	39.5	122	6.7
	N ₂	bänk	29.4	100	5.2
		rad	33.7	115	5.6
B ₁	N ₁	bänk	43.6	100	8.0
		rad	45.3	104	8.3
	N ₂	bänk	35.4	100	6.6
		rad	47.3	134	8.7
B ₂	N ₁	bänk	34.9	100	6.4
		rad	44.0	126	8.2
	N ₂	bänk	34.6	100	5.9
		rad	45.4	131	8.4
M:tal	B ₀		33.7	100	(LSD 5 % = 5.0 ton/ha)
	B ₁		42.9	127	
	B ₂		39.7	118	
M:tal	N ₁		39.9	100	(LSD 5 % = 3.5 ton/ha)
	N ₂		37.6	94	
M:tal	bänk		35.0	100	(LSD 5 % = 2.8 ton/ha)
	rad		42.5	121	

Ugerup. År 1981

Försöksvärd: Försöksstationen Ugerup

Markkaraktäristik:

Skikt, cm	Jordart	pH	Fosfortillstånd lättlösligt förråd	Kaliumtillstånd lättlösligt förråd
0-20	nmh sv lerig sand	7.1	V 3	II 1
20-50	sv lerig sand	7.2	IV 3	II 1

R1-237. Fastliggande bevattningsförsök

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj-sept.
M:tal (Ugerup)	33	41	71	60	51	256
Årets	22	59	60	64	28	233

Försöksled:Bevattning

B = obevattnat

B^o = bevattnatGödslingN₁ = svag N-gödslingN₂ = stark N-gödslingGrödor och växtföljdKvävegödsling kg/ha

	N ₁	N ₂
A Korn med insädd	40	75
B Vall	30+30	60+60
C Höstråg	40	75
D Sockerbetor	70	140
E Korn	50	90
F Potatis	60	120

A. Korn med insädd

Sädd: 3/4

Uppkomst: 14/4

Vallinsädd: 3/4

Skörd: 5/8

Bevattning: 30 mm 27/5

Kärnskörd och kärnkvalitet

		Kärna 15 % vatten kg/ha	Rel. tal	Total-N % av ts	Rymd- vikt g/l	1000- kornvikt, g 15 % vatten	Antal skördade kärnor milj/ha
B ₀	N ₁	3125	100	1.51	704	44.7	69.9
	N ₂	3489	112	1.86	676	40.7	85.7
B ₁	N ₁	3548	100	1.72	688	40.0	88.7
	N ₂	3413	96	2.11	644	36.1	94.5
B ₀		3307	100				
B ₁		3480	105				
N ₁		3336	100				
N ₂		3451	103				

B. Vall

Skörd 1: 18/6

Skörd 2: 5/8

Bevattning 28 mm 27/5, 30 mm 8/7, 36 mm 7/8

S:a 94 mm

Grönmasseskörd och torrsubstansskörd (2 skördar)

		Grönmassa kg/ha	Torrsubstansskörd kg/ha	Rel.tal	Ts % skörd	
					1	2
B ₀	N ₁	61 900	13 390	100	18.6	25.0
	N ₂	70 300	14 330	107	16.9	24.1
B ₁	N ₁	69 600	16 510	100	18.4	29.8
	N ₂	75 500	16 860	102	17.5	27.9
B ₀		66 100	13 860	100		
B ₁		72 550	16 690	120		
N ₁		65 750	14 950	100		
N ₂		72 900	15 600	104		

C. Höstråg

Sädd: 18/9

Skörd: 3/9

Bevattning: 26 mm 27/5

Kärnskörd och kärnkvalitet

		Kärna 15 % vatten kg/ha	Rel. tal	Total-N % av ts	Rymd- vikt g/l	1000- kornvikt, g 15 % vatten	Antal skördade kärnor milj/ha
B ₀	N ₁	3324	100	1.50	692	25.8	128.8
	N ₂	3092	93	1.79	688	26.0	118.9
B ₁	N ₁	3550	100	1.61	692	27.6	128.6
	N ₂	3194	90	1.77	680	26.8	119.2
B ₀		3208	100	(LSD 5 % 823 kg/ha)			
B ₁		3372	105				
N ₁		3437	100	(LSD 5 % 474 kg/ha)			
N ₂		3143	91				

D. Sockerbetor

Sådd: 30/4

Uppkomst: 14/5

Skörd: 19/11

Bevattning: 30 mm 8/7

25 mm 7/8

S:a 55 mm

Skörderesultat

		Antal betor 1000/ha	Rena betor ton/ha	rel. tal	Socket- halt %	Socketerskörd ton/ha	rel. tal	K+Na % i saft	Blasterskörd ton ts per ha	rel. tal
B ₀	N ₁	68	45.3	100	17.9	8.1	100	4.77	6.0	100
	N ₂	68	49.7	110	17.0	8.4	104	5.00	8.4	140
B ₁	N ₁	70	57.8	100	18.4	10.6	100	4.39	5.3	100
	N ₂	70	65.4	113	17.5	11.4	108	4.95	6.8	128
B ₀		68	47.5	100						
B ₁		70	61.6	130						
N ₁		69	51.6	100						
N ₂		69	57.6	112						

E. Korn

Sådd: 3/4

Uppkomst: 12/4

Skörd: 5/8

Bevattning: 26 mm 27/5

Kärnskörd och kärnkvalitet

	Kärna 15 % vatten kg/ha	Rel. tal	Total-N % av ts	Rymd- vikt g/l	1000- kornvikt 15 % vatten	Antal skördade kärnor milj/ha
B ₀ N ₁	2605	100	2.00	664	39.8	65.5
N ₂	3338	128	2.14	652	39.3	84.9
B ₁ N ₁	2855	100	2.07	680	40.3	70.8
N ₂	3131	110	2.35	644	34.3	91.3
B ₀	2972	100				
B ₁	2993	101				
N ₁	2730	100				
N ₂	3234	118				

F. Potatis

Sort: Prevalent

Sättning: 20/5

Skörd: 13/11

Bevattning: 34 mm 7/8

Knölskörd

	ton/ha	rel.tal	Storleksfördelning, %			
			<35	35-55	55-75	>75 mm
B ₀ N ₁	28.1	100	9	70	21	0
N ₂	30.8	110	7	68	25	0
B ₁ N ₁	33.2	100	4	56	39	1
N ₂	35.8	108	5	63	31	1
B ₀	29.5	100	(LSD 5 % = 4.0 ton/ha)			
B ₁	34.5	117				
N ₁	30.7	100	(LSD 5 % = 3.4 ton/ha)			
N ₂	33.3	109				

HALLANDS LÄN

Tönnersa. År 1981

Försöksvärd: Tönnersa försöksgård, Eldsberga

Markkaraktäristik

Skikt, cm	Jordart	pH	Fosfortillstånd		Kaliumtillstånd	
			lättlöslig	förråd	lättlösligt	förråd
0-20	mmh lerig mo	5.6	IV	2	III	2
20-50	lerig mo	5.8	II	1	III	2

R1-229. Växtnäringsbevattning till potatis

Förfrukt: Korn

Utsäde: Saturna 30-40

Sättning: 27/4

Skörd: 15/10

Gödsling, per ha: 1200 kg PK 16/5

<u>Nederbörd:</u>	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj-sept.
Måtal (Genevad)	44	61	103	96	76	380
Årets	35	78	100	36	47	296

Försöksled:

V Hela kvävegivan före sättning

V⁰ Delad kvävegiva: 30 kg N/ha 20/7V¹ " " 30 kg N/ha 20/7 + 30 kg N/ha 10/8V² " " 30 kg N/ha 3/7 + 30 kg N/ha 20/7 + 30 kg N/ha 10/8V³ 60 N = totalt 60 kg N/ha (grundgödsling + kompletteringsgödsling)

90 N = " 90 " (" + ")

120 N = " 120 " (" + ")

150 N = " 150 " (" + ")

180 N = " 180 " (" + ")

Samtliga försöksled har bevattnats efter behov (25 mm 8/8).

Knölskörd

		ton/ha	Rel.tal	Stärkelseskörd
V ₀	60 N	40.6	100	6.6
	90 N	43.0	106	6.8
	120 N	46.4	114	7.4
	150 N	44.9	110	7.1
V ₁	60 N	42.0	100	7.1
	90 N	45.4	108	7.3
	120 N	43.7	104	6.9
	150 N	45.3	108	7.1
V ₂	60 N	38.7	100	6.5
	90 N	42.5	110	7.0
	120 N	43.9	114	6.8
	150 N	42.5	110	6.6
V ₃	90 N	39.0	100	6.2
	120 N	42.5	109	6.7
	150 N	43.6	112	7.0
	180 N	45.9	118	7.0
M:tal	V ₀	43.7	100	
	V ₁	44.1	101	(LSD 5 % = 4.2 ton/ha)
	V ₂	41.9	96	
	V ₃	42.8	98	
M:tal	60 N	40.4	100	
	90 N	42.5	105	
	120 N	44.1	109	(LSD 5 % = 2.2 ton/ha)
	150 N	44.1	109	
	180 N	45.9	114	

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd

		60 N	90 N	120 N	150 N	180 N	M:tal
V ₀	20-35 mm	4	3	5	3		4
	35-55 "	83	80	74	76		78
	55-75 "	13	17	21	21		18
V ₁	20-35 "	4	4	2	2		3
	35-55 "	81	77	77	74		77
	55-75 "	15	19	21	24		20
V ₂	20-35 "	3	2	2	2		2
	35-55 "	86	82	78	78		81
	55-75 "	11	16	20	20		17
V ₃	20-35 "	4	5	3	2		4
	35-55 "	83	84	80	77		80
	55-75 "	13	11	17	21		16

SKARABORGS LÄN

Lanna. År 1981

Försöksvärd: Lanna försöksstation, Saleby

Markkaraktäristik

Skikt, cm	Jordart	pH	Fosfortillstånd lättlösligt förråd		Kaliumtillstånd lättlösligt förråd	
0-20	nmh styv mellan- lera	6.3	III	3	III	4
20-50	styv lera	6.5	III	3	III	5

R1-237. Fastliggande bevattningsförsök

<u>Nederbörd:</u>	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj-sept.
Måtal (Lanna)	38	45	69	62	63	227
Årets	52	86	90	10	61	299

FörsöksledBevattning

Någon bevattning har
inte varit erforderlig
detta år

Gödsling

N₁ = svag N-gödsling
N₂ = stark N-gödsling

Grödor och växtföljdKvävegödsling kg/ha

	N ₁	N ₂
A Korn med insådd	40	75
B Vall I	30+30	60+60
C Vall II (Vall I 1981)	30+30	60+60
D Höstoljevaxter (vårolje- växter 1981)	80	150
E Höstvete	60	110
F Havre	50	90

<u>Gröda</u>	<u>Sådd</u>	<u>Uppkomst</u>	<u>Skörd</u>
Korn m. insådd	23/4	11/5	27/8
Vallinsådd	27/4	-	-
Vall I skörd 1	-	-	18/6
Vall I skörd 2	-	-	1/10
Vall II	-	-	18/6
Oljevaxter	23/4	-	26/8
Höstvete	26/9	-	30/8
Havre	23/4	13/5	6/9

Kärnskörd och kärnkvalitet

A. Korn med insådd
 E. Höstvete*)
 F. Havre

		Kärna 15 % vatten kg/ha	Rel. tal	Total-N % av ts	Rymd- vikt g/l	1000- kornvikt g 15 % vatten	Antal skördade kärnor milj/ha
A.	N ₁	4160	100		700	48.3	86.1
	N ₂	4810	116		692	49.2	97.8
E.	N ₁	1540	100		684	26.6	57.9
	N ₂	1580	102		684	26.0	60.8
F.	N ₁	4760	100		580	37.8	125.9
	N ₂	5300	111		580	38.4	138.0

Grönmasse- och torrsubstanssskörd

B. Vall I (2 skördar)
 C. Vall II

		Grönmassa kg/ha	Torrsubstanssskörd kg/ha	Rel.tal	Ts % skörd	
					1	2
B.	N ₁	30 700	7730	100	23.1	28.1
	N ₂	36 400	9660	125	22.5	32.5
C.	N ₁	20 300	4710	100	23.3	
	N ₂	25 200	5370	114	21.4	

Fröskörd och frökvalitet

D. Våroljeväxter

	Frö kg/ha 18 % vatten	Rel. tal	Råfett % av ts	Råfett kg/ha	Klorofyllhalt ppm i olja
N ₁	1420	100	46.5	540	37
N ₂	1380	97	44.3	500	39

*) Beståndet skadat av utvintring och septoriaangrepp.

VÄSTERNORRLANDS LÄN

Offer. År 1981

Försöksvärd: Jordbruksförsöksstationen, Offer

Markkaraktäristik

Skikt, cm	Jordart	pH	Fosfortillstånd		Kaliumtillstånd	
			lättlöslig	förråd	lättlösligt	förråd
0-20	mmh mjälig lätt- lera	5.8	III	4	II	4
20-50	mjälig lättlera	5.9	II	4	II	4

R1-237. Fastliggande bevattningsförsök

<u>Nederbörd:</u>	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj-sept.
M:tal (Offer)	29	50	68	70	51	268
Årets	6	90	43	50	9	198

Försöksled:

Bevattning

B obevattnat

B₁ bevattnat

Gödsling

N₁ svag N-gödslingN₂ stark N-gödslingGrödor och växtföljd samt N-gödsling

Grödor och växtföljd	N ₁	N ₂
A Korn med insådd	25	50
B Vall I	30+15	50+30
C Vall II	40+20	65+45
D Grönfoderraps	60	110
E Korn	45	80
F Potatis	50	90

A. Korn med insådd

Sådd: 28/5

Uppkomst: 5/6

Avgång: N₁ 12/7

Skörd: 9/9

N₂ 14/7Bevattning: 26 mm 24/6, 24 mm 14/7

S:a 50 mm

Kärnskörd och kärnkvalitet

		Kärna 15 % vatten kg/ha	Rel. tal	Total-N % av ts	Rymd- vikt g/l	1000- kornvikt, g 15 % vatten	Antal skördade kärnor milj/ha
B ₀	N ₁	3406	100	1.71	663	40.8	83.4
	N ₂	4409	129	1.83	660	37.6	117.3
B ₁	N ₁	3662	100	1.68	661	38.1	96.1
	N ₂	3380	92	1.75	660	36.5	92.6
B ₀		3907	100	(LSD 5 % = 180 kg/ha)			
B ₁		3521	90				
N ₁		3534	100	(LSD 5 % = 527 kg/ha)			
N ₂		3894	110				

B. Vall I

Skörd 1: 24/6

Skörd 2: 4/9

Bevattnings: 30 mm 3/6, 25 mm 14/7, 24 mm 31/7, 13 mm 13/8 S:a 92 mm

Grönmasseskörd och torrsubstansskörd (2 skördar)

		Grönmassa kg/ha	Torrsubstansskörd kg/ha	rel.tal	Ts % skörd	
					1	2
B ₀	N ₁	48 900	9950	100	17.0	24.4
	N ₂	47 200	10150	102	18.4	25.3
B ₁	N ₁	54 700	10150	100	15.8	22.3
	N ₂	50 900	10350	102	16.9	24.2
B ₀		48 000	10050	100		
B ₁		52 800	10250	102		
N ₁		51 800	10050	100		
N ₂		49 000	10250	102		

C. Vall II

Skördedatum och bevattning: se vall I

Grönmasseskörd och torrsubstansskörd

		Grönmassa kg/ha	Torrsubstansskörd kg/ha	rel.tal	Ts % skörd	
					1	2
B ₀	N ₁	45 500	9500	100	18.3	26.9
	N ₂	50 300	10750	113	18.5	26.0
B ₁	N ₁	53 300	10350	100	16.6	24.9
	N ₂	56 000	11050	107	15.9	25.9
B ₀		47 900	10125	100		
B ₁		54 650	10700	106		
N ₁		49 400	9925	100		
N ₂		53 150	10900	110		

D. Grönfoderraps

Sådd: 5/6

Skörd: 15/9

Bevattning: 25 mm 14/7, 20 mm 31/7, 13 mm 13/8

S:a 58 mm

Grönmasseskörd och torrsubstansskörd

		Grönmassa kg/ha	Torrsubstansskörd kg/ha	rel.tal	Ts %	
B ₀	N ₁	42 130	5940	100	14.1	
	N ₂	49 190	6100	103	12.4	(LSD 5 % = 744 kg/ha)
B ₁	N ₁	42 990	6190	100	14.4	
	N ₂	49 530	6290	102	12.7	
B ₀		45 660	6020	100		
B ₁		46 260	6240	104		(LSD 5 % = 1511 kg/ha)
N ₁		42 560	6070	100		
N ₂		49 360	6200	102		

E. Korn

Sådd: 28/5

Uppkomst: 5/6

Avgång: N₁ 11/7

Skörd: 9/9

N₂ 13/7

Bevattning: 26 mm 24/6, 24 mm 14/7

S:a 50 mm

Kärnskörd och kärn kvalitet

		Kärna 15 % vatten kg/ha	Rel. tal	Total-N % av ts	Rymd- vikt g/l	1000- kornvikt 15 % vatten g	Antal skördade kärnor milj./ha
B ₀	N ₁	4170	100	1.93	653	36.1	115.5
	N ₂	4199	101	1.94	652	36.1	116.3
B ₁	N ₁	3720	100	1.79	657	35.9	103.6
	N ₂	3814	103	2.01	651	34.3	111.2
B ₀		4185	100				
B ₁		3767	90	(LSD 5 % = 1890 kg/ha)			
N ₁		3945	100				
N ₂		4007	102	(LSD 5 % = 589 kg/ha)			

F. Potatis

Sättning: 3/6

Skörd: 15/9

Bevattning: 24 mm 14/7, 21 mm 31/7, 14 mm 13/8

S:a 59 mm

Knölskörd, ton/ha

		ton/ha	rel.tal	
B ₀	N ₁	27.6	100	
	N ₂	31.3	113	
B ₁	N ₁	31.4	100	
	N ₂	34.9	111	
B ₀		29.5	100	
B ₁		33.2	113	(LSD 5 % = 3.4 ton/ha)
N ₁		29.5	100	
N ₂		33.1	112	(LSD 5 % = 2.7 ton/ha)

Skörd av olika storleksskär, % av totalskörd

		20-35 mm	35-55 mm	55-75 mm	>75 mm
B ₀	N ₁	9	70	21	0
	N ₂	7	73	18	2
B ₁	N ₁	6	71	22	1
	N ₂	4	73	20	3